16 OLDAL

Szerkesztőség és kiadóhivatal
SZUBOTICA
MAJ JOVIN TRG 8
Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Szerkesztőség 9-10, 8-52

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Ára 1½ dinár

Előfizetési ár havonként
egyedévre 165 dinár
egy bónapra 55 dinár
Megjelenik
minden nap, hétfőn és
ünnep után napokon is

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. NOVEMBER 13.
SZERDA

310. SZÁM

Seba volt beogradi csehszlovák követ elutazott Beogradból

A távozó követ Szuboticán nyilatkozott a jugoszláv-csehszlovák viszonyról és a gazdasági kisantantról

Beogradból jelentik: *Seba* Jan beogradi csehszlovák követ és meghatalmazott miniszter, akit legutóbb, mint ismeretes, képviselővé választottak Csehszlovákiában, családjával együtt kedden délben tizenkét óra husz perckor utazott el Beogradból.

A pályaudvaron Őfelsége *Alekszandar* király képviseletében *Dimitrijevics* Áca ezredes, udvari marsall bucsuzott el Sebától, a kormány tagjai közül pedig *Marinkovics* külügyminiszter, *Hadzsics* Szteván hadügyminiszter, *Makszimovics* Bozsa közoktatásügyi miniszter, *Jeftics* Boskó külügyminiszterhelyettes és dr. *Korosec* Antun jelentek meg. A bucsuztatáson a beogradi diplomáciai kar teljes számban vett részt és nagyon sok polgári és katonai előkelőség is kikisérte a pályaudvarra a távozó követet.

Mint Noviszadról jelentik, oda két órakor érkezett a beogradi vonat. Seba Jan és felesége fogadtatására az állomáson megjelent a szlovákok népes küldöttsége és virágokkal árasztották el a perront. A távozó követ virágokkal feldiszitett vagonja már messziről látszott és a vonatból kilépő követet viharos lelkesedéssel fogadták a szlovákok. Seba Jant dr. Bulik Jan noviszadi ügyvéd meleghangu beszédben üdvözölte. A távozó csehszlovák követ meghatottan válaszolt és kijelentette, hogy elviszi hazájába az itt élő szlovákok testvéri, meleg üzenetét. Hill Mária hatalmas virágcsokrot nyujtott át a követ feleségének. Ezután Stefanik Igor, Csehszlovákia első hadügyminiszterének fivére lépett Seba Jan elé és a vonat indulásáig elbeszélgettek.

Délután fél öt órakor érkezett Seba Szuboticára. A pályaudvaron *Osztojics* Szelimir polgármester és felesége, *Mestrovics* Jován államrendőrségi főnök, *Mihaldzsics* Sztanoje rendőrfőkapitány, *Gregorics* Franja állomásfőnök és *Milekics* Jován bankigazgató várták Seba Jant.

A követet a pályaudvaron a hatóságok vezetői, valamint a szuboticai ujságirók üdvözölték és Osztojics Szelimirné, továbbá Gregorics állomásfőnök leánya és Milekics Jován bankigazgató virágcsokrot nyujtottak át a követ feleségének. Seba fesztelen eszmecserébe bocsátkozott a jelenlevőkkel. A mindig vidám és kiváló kozőr hirében álló Seba szivesen gondolt vissza szuboticai tartózkodására és a környékbeli vadászatokra. Pontosan emlékezett, hogy mikor és milyen alkalmakkor járt Szuboticán és elmondotta, hogy a Szokolegylet zászlófelavatási ünnepélye marad legtovább emlékében, mert ekkor jött először Szuboticára.

Seba Jan ezután fogadta a *Napló* munkatársát, akivel hosszasan elbeszélgetett. A *Napló* munkatársa közölte a volt követtel, hogy a prágai lapok azt jósolják, hogy a legközelebbi csehszlovák kormányban megkapja a kereskedelemügyi miniszteri tárcát. Seba szabadkozott:

— Nem akarok miniszter lenni. Ez az öregebbeknek való. Én vagyok a legfiatalabb tagja a pártnak és én a párt megszervezésén fogok dolgozni. Szoros kontaktusba akarok kerülni a néppel, amelytől hét évig távol voltam.

— Miniszter ur igen tevékeny részt vett a gazdasági kisantant megteremtésében. Most nem lesz semmi szerepe ezen a téren?

— Dehogy nem. Otthon továbbra is dolgozni fogok a gazdasági kisantant érdekében.

Arra a kérdésre, hogy van-e valami mondanivalója a jugoszláv nyilvánosság számára, Seba igy felelt:

— Annyi mondani valóm volna, de mit is mondjak? Minden olyan szép volt itt. Hét évig éltem Beogradban és ezek az évek életem legszebb esztendői. Itt született egy kis leányom is, akinek jugoszláv nevet adtam. Itt nevelkedett két fiam is, akiknek jellemében kihangsulyozódik az a környezet és szellem, amely hét évig körülvette őket.

— Itteni működésem alatt arra törekedtem, hogy a kulturális, gazdasági és politikai kapcsolatokat a két ország között minél jobban kimélyitsem és bizonyos mértékig sikerrel is járt a munkám, *mert politikai szövetség nem is lehet erősebb és szorosabb, mint az, amely ma Csehszlovákia és Jugoszlávia között fennáll.*

— A kulturális kapcsolatok is tovább fognak fejlődni. Gazdasági téren még sok a tennivaló, de én továbbra is ki akarom venni a részemet ebből a munkából. Hétfőn Beogradban kicseréltük *Marinkovics* Voja külügyminiszterrel a kereskedelmi szerződés első részének okmányait. Prágában azon leszek, hogy a csehszlovák-jugoszláv kereskedelmi szerződés minél előbb tető alá kerü jön.

— Misszióm nem volt nehéz, mert mindenki segitségemre volt. Ezért *elsősorban köszönetet mondok az Önök nagy uralkodójának Őfelsége Alekszandar királynak, aki magas támogatásával tüntetett ki munkámban.* Köszönetet kell mondanom a kormányoknak is, mert mindegyik kormánynál megértésre találtam. Külön kell megköszönnöm a külügyminiszterek támogatását, névszerint *Nincsics, Perics* és *Marinkovics* urakét. Ki kell jelentenem, hogy ilyen körülmények között nem volt nehéz dolgozni. Köszönetet kell mondanom a jugoszláv sajtónak is, amely mindig eredményesen támogatott. A sajtónak egyébként már Beogradban külön köszönetet mondtam.

— Szivesen üdvözlök mindenkit, akit szerencsém volt megismerni ebben az országban. Sokat jártam a nép között, közvetlen összeköttetést teremtettem magamnak a polgársággal és mindig jól voltam értesülve. Tudtam, hogy a jugoszláv nép épen olyan szeretettel és szimpátiával viseltetik a csehszlovák nép iránt, mint a csehszlovák a jugoszláv nemzet iránt. Amikor elhagyom az Önök szép országát, amelyben annyi örömet értem meg, kérem tolmácsolja még egy utolsó kérésemet az ország nagy nyilvánosságának: *Támogassák utódomat is olyan szeretettel és őszintén, mint ahogy engemet támogatták.*

Seba Jan ezután lelkesedéssel beszélt arról, hogy Beogradtól—Szuboticáig ugyszólván minden jelentősebb állomáson ünnepélyes fogadtatásban részesitették.

Seba félórás tartózkodás után folytatta utját Budapest felé.

Kilenc technikai osztályt szerveztek a dunai bánságban

A technikai osztályok a járási főnökségek mellett fognak müködni

Beogradból jelenti az Avala: Az épitésügyi miniszter a báni igazgatásról szóló törvény 51-ik paragrafusa alapján a miniszterelnökkel egyetértésben megejtette az egyes járási főnökségek mellett működő technikai osztályok beosztását.

A dunai bánságban a következő technikai osztályokat szervezik meg:

Szombor székhellyel. Ide tartoznak a dárdai, batinai, apatini és szombori járások.

Szubotica székhellyel. Ide tartoznak a szentai, topolai, sztaribecseji és szuboticai járások.

Noviszad székhellyel. Ide tartoznak a kulai, odzsacii, palánkai, noviszadi, zsabalji és titeli járások.

Velikibecskerek székhellyel. Ide tartoznak a novakanizsai, velikakikindai, novibecseji, jasatomicsi és velikibecskereki járások.

Ruma székhellyel. Ide tartoznak az irigi, iloki, rumai, zemuni és sztarapazovai járások.

Beograd székhellyel. Ide tartoznak a kovacsicai, panesevói, gracsai, szávamenti, grocsani, koszmajai és kolubarai járások.

Vrsac székhellyel. Ide tartoznak az alibunári, vrsaci, belacrkvai és kovini járások.

Pozsarevac székhellyel. Ide tartoznak a dunamenti, jaszenicai, oraski, moravai, pozsareváci és rámi járások.

Kragujevác székhellyel. Ide tartoznak a kacséri, takovói, kragujeváci, lepenicei járások és a gruzsi járásnak a dunai bánsághoz tartozó része.

Hoover fegyverszüneti szózata élénk visszhangot keltett Londonban

A walesi herceg beszéde az emlékezés napjáról

Londonból jelentik: A fegyverszünet tizenegyedik évfordulóján Anglia több városában gyüléseket tartottak, amelyeken a közélet kiválóságai tartottak beszédeket. Az *Albert Hallban* rendezett emlékünnepen a *walesi herceg volt az ünnepi szónok.* A trónörökös rámutatott beszédében arra a fejlődésre, amely a fellélegzés és öröm napját az emlékezés napjává változtatta. *Henderson* külügyi államtitkár többek között a következőket mondotta: Visszavontuk csapatainkat a Rajna-vidékről, mert véleményünk szerint nincs okunk a megszállást fenntartani. A Kellogg-szerződés szellemével összeegyeztethetetlen, hogy egy másik hatalom területét megszállva tartsuk.

Az angol sajtó részletesen közli *Hoover* elnök fegyverszüneti szózatát, amelyet nagyfontosságu államokmánynak minősit, de nem reflektál az elnöknek arra a javaslatára, amely az élelmiszerszállitó hajók háborus kiváltságaira vonatkozik. Erre nézve a lapok egyhanguan kiemelik, hogy ez kizárólag Hoover magánvéleménye. A *Times* vezércikke szerint ez a sajátságos módon részletes javaslat bevallottan nem hivatalos előterjesztés, arról tehát egyelőre nem lehet mást mondani, minthogy az a leggondosabb vizsgálatban részesül. Semmiesetre sem szabad azonban elfelejteni, hogy a probléma csak azon a feltételen alapul, hogy háboru lesz, holott ezt a Kellogg-paktum is kizárja. Ilyen vitának a jelen pillanatban nem volna szabad elterelni a közfigyelmet a gyakorlati megoldásra váró kérdésekről, amelyek a tengerészeti konferencia elé kerülnek.

A *Daily Telegraph* szerint az ellenségnek élelmiszerforrásaitól való megfosztása minden korok háborus stratégiájának legfőbb pontja volt. Hoover nagyon helyesen hangoztatta, hogy nem kormányjavaslatról van szó és igy az nem is lehet a tengerészeti konferencia tárgya.

Jeruzsálemből jelentik: A fegyverszünet tizenegyedik évfordulóját Palesztinában is megülték. Jeruzsálemben az angol főbiztos számos kitüntetést osztott szét az angol gyarmati hadsereg tisztjei között, akik a legutóbbi zavargások alkalmával tanusitott bátor magatartásukkal legfelsőbb elismerést érdemeltek ki.

Washingtoni jelentés szerint *Claudel* amerikai francia nagykövet a fegyverszünet tizenegyedik évfordulója alkalmával kedden látogatást tett Kellogg volt államtitkárnál és a francia kormány nevében átnyujtotta az agg politikusnak a francia becsületrend nagykeresztjének jelvényeit. Claudel rövid beszédet mondott, amelyben, mint a béke atyját üdvözölte a volt amerikai államtitkárt

Pusztító vihar Angliában

Nyolc halottja van a katasztrófának

Európa nyugati részein igen fontos időjárási változások mentek végbe. A levegő az elmult napon heves áramlásba kezdett és Anglián és Németország nyugati részein is igen heves vihar száguldott végig. A nyugatról keletre és északkeletre áramló levegő egyelőre enyhe és előhaladása csak viharos szeleket és erős lecsapódásokat eredményezett az emlitett vidékeken.

Anglia azonban már északi eredetü hidegebb szeleket kapott és itt az éjjel a hőmérséklet 2—3 fokig süllyedt.

Londoni jelentés szerint a főváros fölött hétfőn este nagy szélvihar vonult el és az orkán Anglia többi részében is nagy pusztitást okozott. A szél ereje egyes vidékeken 130 kilométeres volt óránként. Az angol és ir partvidéken majdnem egészen be kellett szüntetni a forgalmat. *Maidstone* környékén

az orkán kidobott a sinekből egy tehervonatot

és a kocsik felborultak. A *Croydon* felé uton levő repülőgépek egy része a nagy viharban kényszerleszállást hajtott végre. Nagy az aggodalom az R. 101 miatt. Az uj angol léghajó nem hangárban áll, hanem a cardingtoni repülőtér kikötőárbócához van rögzitve.

Az óriási szél ide-oda dobálja a léghajót.

Attól tartanak, hogy az orkán elszakitja az árbócról a léghajót. A reggeli órákig beérkezett jelentések szerint

az orkánnak eddig nyolc halottja van.

Párisból jelentik: A francia fővárosban szerdára virradó éjjel zuhogó esőtől kisérve heves szél dühöngött, amely több helyütt letépte és az uccára szórta a cserepeket és a nyilt placokon magával ragadta az árusitó sátrak ponyváit. A *Bois de Boulogne*-ban és *Vincennes*-ben a vihar több fát kidöntött. A szél tombolása csak reggel felé csillapult. Bretagneból, Normandiából és a La Manche-csatorna partjáról szintén heves szélvihart jelentenek.

A meteorológiai intézet jelentése szerint délnyugati szelekkel enyhe, felhős és csapadékra hajló idő várható.

Aláirták a jugoszláv-magyar magánjogi konvenciókat

A szerzői jogról is intézkednek a konvenciók

Beogradból jelenti az Avala: *Marinkovics* Voja külügyminiszter és báró *Förster* beogradi magyar követ aláirták azokat a konvenciókat, amelyeket Jugoszlávia és Magyarország a polgári peres eljárás és a magánjogi kérdések rendezésére kötöttek.

A konvenciók rendezik a kettős állampolgársági esetekben követendő eljárást, továbbá intézkedéseket tartalmaznak a gondnoksági és jogsegély ügyekben, a kauciók alól való mentesités kérdésében, örökösödési, legalizálási, csőd és szerzői jogi kérdésekben. Rendezik a konvenciók az okmányok bizonyitó ereje és a polgári status kérdésében követendő eljárást is.

Véres verekedés a berlini egyetemen

A jobboldali diákok megverték a szocialistákat és kidobálták őket az ablakon

Berlinből jelentik: A berlini egyetemen kedden délelőtt véres verekedések voltak, amelyeket az idézett elő, hogy a rektorátus nem engedélyezte a porosz kultusz-kormány által felosztatott diákszövetség egyik hirdetményének a kifüggesztését. Ez a hirdetmény egyetemi bálra akarta meghivni a diákságot. A diákok tiltakozó gyülést tartottak, majd az egyetem folyosóin felvonulást rendeztek és olyan fülsiketitő lármát csaptak, hogy az előadásokat nem tudták folytatni

A tüntetés során a jobb és baloldali diákok között vad verekedés keletkezett és miután a jobboldaliak voltak tulsulyban, több szocialistát és zsidó vallásu hallgatót összevertek, majd a földszinti ablakokon keresztül az egyetem udvarára dobták őket. A tüntetések egyaránt irányultak a rektor és a kultuszminiszter ellen. A rektorátus végül is rendőröket hivatott, akik azután a tüntető és verekedő diákokat eltávolitották az egyetem épületéből. Az eljárás megindult ellenük.

A *Vossische Zeitung* közlése szerint már régóta készültek erre a tüntetésre a diákok és állitólag azért rendezték meg november 12-ikén, mert ezen a napon Ausztriában is nagy tüntetések voltak a Heimwehr mellett.

Jeruzsálem, a piramisok országa és a szfinkszek ezerarcu földje — huszonhat nap alatt

Társasutazások a Szentföldre, Egyiptomba és Indiába

Kelet...!

Az *Ezeregyéj* csillogó mesevilága elevenedik meg képzeletünkben, ha ezt a szót halljuk. Nizza tengerparti sétányait, *Monte Carlo* rulettasztalait és St. Moritz bobpályáit már igen sokan ismerik azok közül, akik megengedhetik maguknak azt a luxust, hogy tizenegyhavi megfeszitett munka után harmine napot a pihenés, az utazás és a világotlátás gönyöreinek szentelhessenek. De a Kelet az más. A *Szentföld, Egyiptom és India emberei, városai és tradiciókkal szentelt földjét még mindig a misztikum aranyköde veszi körül.* Pedig az utazás technikai fejlődése rohamlépésben halad és napról-napra közelebb hozza hozzánk azokat az országokat, amelyeket szüleink fantáziája még a mesék és az elérhetetlen álmok között tartott nyilván. *Ezen a télen a Szentföld, a piramisok és szfinkszek ezerarcu földje, Egyiptom, a kimerithetetlen csodák világa, a Nagy Mogul és Krishnamurti Indiája itt van az ajtó előtt.* Minden kulturember álma, hogy egyszer *Kheops* piramisáról nézhessen le a végtelen sárga sivatagra, hogy egyszer megpillanthassa a Gangesz partját és a ködben gomolygó Himalaját, a világ tetejét, nem álom többé vagy legalább is nem elérhetetlen álom.

A *Lloyd Triestino* tengerhajózási társaság december és január havában társasutazásokat rendez a csodák és a misztikumok világába: Egyiptomba, a Szentföldre és Indiába. Az utazások programja a következő:

I. Társasutazás Egyiptomba és Palesztinába

Utirány: *Szubotica—Budapest—Velence—Brindisi—Port Said—Kairó—Jeruzsálem—Jaffa—Brindisi—Triest—Budapest—Szubotica.* Részvételi dij *15.400 dinár. Indulás Szuboticáról december 19.* Érkezés Szuboticára 1930. január 9. Jelentkezés 1929. december 1-ig. Utazás vasuton: gyorsvonat II. osztály, hajó: II. osztály.

II. Egyéni utazás Kairóba és Felsőegyiptomba

Az utazás tartama 26 nap. Utirány: *Szubotica—Budapest—Triest—Velence—Brindisi—Alexandria—Kairó—Luxor—Assuan—Kairó—Alexandria—Brindisi—Triest—Budapest—Szubotica.* Részvé[illegible] 20.400 dinár. Indulás Szuboticáról minden hét [illegible] napján. A jelentkezés nincs határidőhöz k[illegible]ianlatos az indulás előtt legalább három h[illegible]kezni. Utazás vasuton: gyorsvonat I.—II. [illegible] kombinálva, hajó: II. osztály. Ugyanez az ut I. osztályu hajójegyekkel 24.850 dinárba kerül.

III. Társasutazás Indiába

Utirány: *Szubotica—Budapest—Trieszt—Velence—Brindisi—Port Said—Aden—Bombay—Delhi—New Delhi—Agra—Fatelpur Sikri—Jumma—Sikandra—Abu Road—Mount Abu—Gyöngytó—Souset Point—Mandahim Tank—Bombay—Aden—Suez—Port Said—Brindisi—Trieszt—Budapest—Szubotica.* Indulás Szuboticáról 1930. január 7. Érkezés Szuboticára február 15. Jelentkezés 1929. december 15-ig. Részvételi dij 49.400 dinár. Utazás vasuton: II. osztály gyorsvonat, hajó: I. osztály.

Mindhárom utazásra jelentkezni lehet a *Bácsmegyei Napló* kiadóhivatalánál, Szubotica, Zmaj Jovin trg 3. Részletes prospektust az érdeklődőknek készséggel küld a kiadóhivatal.

Stresemann békepolitikájának folytatását várják Curtiustól

A franciák a Young-tervezet életbeléptetése után üritik ki a Rajna-vidéket

Párisból jelentik: A *Peuple* a következőképen ir dr. *Curtiusnak* birodalmi külügyminiszterré történt kinevezéséről: Franciaország meg lehet elégedve ezzel a kinevezéssel. *Curtius* abban az órában vette át a külügyminiszteri tárcát, amikor döntő lépést kell

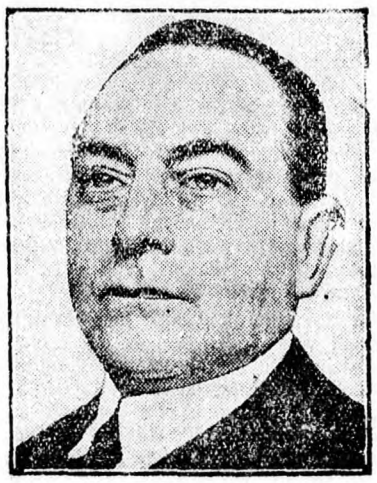

Curtius

tenni és az uj külügyminiszter folytatni fogja a *Locarno*-politikát.

A *Homme Libre* igy ir: Dr. *Curtius* folytatni fogja *Stresemann* politikáját és segiteni fog Európa többi gondolkodó államférfiának, hogy befejezzék a locarnoi müvet. Munkájában nü segitőtársra talál dr. *Moldenhauer* gazdasági miniszter személyében. Németország Curtius kinevezésével bizonyitékát adta

Moldenhauer

annak, hogy tovább dolgozik a béke érdekében és hü marad a locarnoi elvekhez.

Az *Echo de Paris* meg van arról győződve, hogy Curtius folytatni fogja Stresemann politikáját.

Hoesch német nagykövet, aki hétfőn látogatást tett *Briand* külügyminiszternél, magyarázatot kért a külügyminiszter és *Tardieu* miniszterelnök programhaszáde között a Rajna kiüritése tárgyában mutatkozó ellentétekről. *Briand* azt felelte, hogy *Tardieu* miniszterelnök — akinek szájába egyes lapok téves kijelentéseket adtak — a Rajna-vidék kiüritéséről ugyanazt mondta, *mint ő*, hogy tudniillik a kiürités csupán *a Young-terv életbeléptetése után kezdődik meg.* A miniszterelnök azt is hozzátette, hogy *mihelyt* az előfeltételek teljesülnek, Franciaország minden halogatás nélkül kiüriti a harmadik zónát. A német nagykövet a hágai második értekezlet egybehivását is sürgette, nehogy a Young-terv életbeléptetése késedelmet szenvedjen.

Nyolcévi börtönre ítélték a szuboticai vámpostahivatal főnökét

A korrupció letöréséről szóló törvény alapján mondották ki bünösnek Neumann Iliját, aki százhatvanhétezer dinárt sikkasztott

Kedden hirdették ki az ítéletet a szuboticai törvényszéken a hivatali sikkasztással vádolt *Neumann* Ilija volt postahivatalnok bünügyében, aki 1926 júliusától 1927 február haváig a szuboticai vasuti postánál a vámpostahivatal főnöke volt. Ebben az ügyben e hó 5-ikén tartották meg a főtárgyalást.

Az ügyészség Neumann Ilija ellen azt a vádat emelte, hogy mint a vámpostahivatal főnöke közel 180.000 dinár összeget sikkasztott el. A vámpostánál minden vámcsomagért, ami postán érkezik, a vámpostahivatal előlegezi a vámhivatalnak a küldeményekre kiszabott vámot, amit azután a postahivatal az egyes felektől beszed. Miután azonban előfordulnak olyan esetek, amikor a cimzett nem váltja ki a postacsomagot, a vámpostahivatal ilyen küldeményekért a vámhivataltól nyugta ellenében visszakapja az előlegezett összeget. Ezeket a nyugtákat a vámpostahivatal mindenkori főnöke irja alá és ő kapja meg a pénzt. Neumann Ilija ellen az volt a vád, hogy tizenhat esetben vett fel összesen mintegy 180.000 dinárt ilyen előlegezett küldeményekért. Neumann azt állitotta, hogy a nyugtákon, amelyekre a vámhivatal visszafizette az előlegezett vámot, valaki hamisitotta az ő aláirását és az vette fel a pénzt.

Déli tizenkét órakor vonult be a tárgyalóterembe az itélőtanács dr. *Boski* Ivo tanácselnök vezetésével. *Makszimovics* Szvetiszláv vezetőügyész, aki a vádat képviselte, valamint dr. *Dimitrijevics* Drágó védő ekkor már elfoglalták helyüket. Neumann Ilija vádlottat fegyveres börtönőr vezette be a terembe.

Dr. Boski Ivó tanácselnök azonnal hozzáfogott az itélet kihirdetéséhez, amely szerint a biróság bünösnek mondotta ki a vádlottat hivatali sikkasztás büntettében, mert mint a vámpostahivatal főnöke, tizenöt darab hamisitott nyugta ellenében 167.520 dinárt sikkasztott el és ezért a korrupció letöréséről szóló törvény 319 szakasza alapján *nyolcévi börtönre itélte*. Az itélet indokolásában a biróság kifejtette, hogy a vádlottnak azt a védekezését, amely szerint az ő asztaláról valaki a kérdéses nyugtákat ellopta és a vámhivatoltól az összegeket felvette, nem fogadhatta el dr. Boski elnök az indokolásban részletesen kiterjeszkedett a bünügy egész anyagára. Utalt arra, hogy ebben az ügyben a biróság négy irásszakértőt hallgatott ki. Ezek közül *Zacsko* Alajos és *Schäffer* Mihály, akik a törvényszéki irásszakértői voltak, azt állitották, hogy a kérdéses nyugtákon levő aláirás nem a vádlott kezétől származik, míg a védelem irásszakértői *Zvékics* tanár és *Peschl* Anton zagrebi törvényszéki irásszakértő azt a szakvéleményt adták, hogy a hamisitott nyugtákon levő aláirás négy különböző kéztől ered. A biróság az ügy elbirálásánál nem tekintette döntőnek az irásszakértők szakvéleményét, ellenben eskü alatt kihallgatott tanúk vallomását vette irányadónak. Kossin Erik vámhivatali pénztáros eskü alatt tett vallomásában leghatározottabban kijelentette, hogy a vámhivatal pénztárától más, mint a vádlott, nem vett fel pénzt. A biróság ezt a vallomást fogadta el, valamint *Frank* Szrecskó eskü alatt tett vallomását, aki a vámpostahivatal vezetését a vádlottól vette át. Ezeknek a vallomásoknak alapján a biróság bizonyitottnak vette, azt, hogy a vádbeli cselekményt egyedül Neumann Ilija követte el. A biróság a vádlottat egy folytatólagosan elkövetett sikkasztási büncselekmény elkövetésében mondotta ki bünösnek és ezért szabta ki rá a nyolcévi börtönt. Egy vádpontban felmentette a biróság Neumannt, miután ebben az esetben nem látta bünösségét bizonyitottnak. Kimondotta még a biróság, hogy a vizsgálati fogságot az itélet napjáig beszámitja.

Dr. *Matics* Alekszandar államügyész tudomásul vette az itéletet, dr. *Dimitrijevics* Drágó védő fellebbezést jelentett be.

Einstein professzor az aktuális problémákról

A relativitás elméletének megalkotója nyilatkozott az angol sajtóügynökségnek

Londonból jelentik: Az angol-amerikai sajtóügynökség munkatársa meginterjuvolta Berlinben *Einstein* Albertet, a világhirü fizikust, a relativitás elméletének megalkotóját. Angol és amerikai lapok oldalakon át közlik a szenzációs interjut és bevezetésül azt irják Einsteinről, hogy Copernicus, Galilei és Nerofon után a lognagyobb elme a világon. Ebben az interjuban a nagy fizikus nem a szakmájába vágó kérdésekről mond véleményt, hanem olyan problémákról, amelyek ma mindenkit érdekelnek, tehát aktualitásokról beszél politikai, etikai, vallási és faji területeken. Érdekes meghallgatni, hogy ez a tudós, aki magát kizárólag fizikusnak mondja és nincsenek filozófiai ambiciói, mit mond azokról a kérdésekről, ahol már nem a hajthatatlan számok és a kisérleti eredmények beszélnek, hanem a saját véleménye és meggyőződése.

II. Vilmos és Bismarck

Mindjárt megállapithatjuk, hogy Einstein politikai nyilatkozatai nem nagy jelentőségüek. A bolsevizmusról például Einstein azt mondja, hogy az »nem közönséges kisérlet« és hogy annak keresztülvitelében az oroszok »óriási tévedtek.« Vilmos excsászárról azt mondja Einstein, hogy jószándéku ember volt és gyakran támadtak fel benne jó ösztönök és magasabb inspirációk, de az ő külügyminisztériuma nehézkes volt és mindig »nyomoruságos szövetségesei voltak.« Németország bukásáért szerinte se a császár, se a zsidók nem felelősek, akiket ezzel vádolni szoktak, hanem az a tény, hogy Németországban, különösen a felsőbb osztályokban nem volt elég jellemes ember, akik »a kormányzás gyeplőjét erősen tartották volna és a császárnak megmondták volna az igazat.« Ez Einstein szerint részben Bismarck büne, akinek állambölcselete hibás volt, azonkivül nem is akadt megfelelő egyén ennek a nagy államférfiunak a pótlására, aki mint a legtöbb zseniális ember, féltékeny volt és nem engedett senkit eléggé felemelkedni.

— Ennélfogva — mondta Einstein — bizonyos értelemben senkit sem lehet az összeomlásért felelőssé tenni.

Nincs szabad akarat

A politikai problémáknál sokkal érdekesebb az, amit Einstein a szabad akaratról mondott. Itt Einstein egyáltalában nem ragaszkodik a relativitáshoz.

— Én determinista vagyok — mondta — és mint ilyen *nem hiszek a szabad akaratban*. A zsidók hisznek a szabad akaratban, azt hiszik, hogy az ember maga határozza meg a maga sorsát. Én azonban ezt a *filozófiát elvetem, bárha magam is zsidó vagyok.*

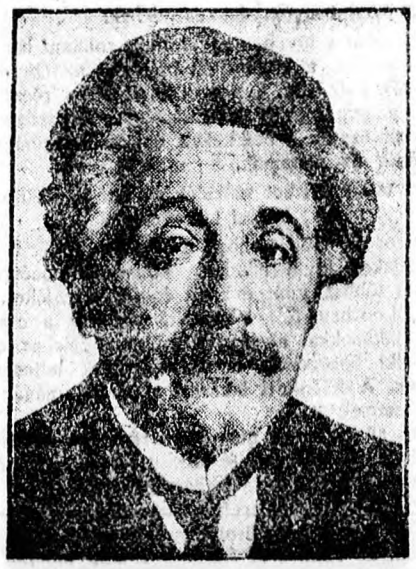

Einstein professzor

Csak ebben az egy tekintetben nem vagyok zsidó, minden másban igen. Én azt mondom, amit Shopenhauer mondott: »Mi azt tehetjük, amit akarunk, de csak azt fogjuk akarni, amit akarnunk kell.«

Azt azonban elismeri Einstein is, hogy a gyakorlati életben ugy kell viselkedni az embernek, mintha hinne a szabad akaratban.

— Tudom — mondotta— hogy a gyilkos filozófiai értelemben nem felelős tettéért, még sem ülök le vele szivesen egy asztalhoz.

Összhangzásban ezzel a determinista felfogással Einstein hisz abban, hogy az ő élete előre meg volt határozva és pedig »ama miszteriózus mirigyek által, amelyekbe a természet elhelyezi az igazi élet-szubsztanciát belső titokzatossággal.«

A pszichoanalizis tulzás

Áttérve a pszichoanalizis problémájára, Einstein kijelentette, hogyő nem osztja Freud nézetét, hogy a lelki folyamatok alkotják és pusztitják el az életet. Nézete szerint itt Freud egyszerüen tuloz, mint ahogy a materialisták is tévedtek, amikor nem forditottak elég figyelmet a lelki processzusoknak. Nem tartja magát pszichológusnak, de mégis azt hiszi, hogy a fiziológiai faktorok előre meghatározzák az életet.

Ami Freud pszichoanalizisének értékét illeti, ő azt mint az etika igen jelentős adalékát értékeli, de azt tartja, hogy egyébként nincs nagy jelentősége a tudatalatti állapot kikutatásának, mert például a láb mozgása szempontjából nem volna fontos ismerni mindenegyes izom működését, amely ebben a mozgásban résztvesz.

Ezzel kapcsolatban Einstein elmondott egy mesét a teknősbékáról és a százlábúról. A teknősbéka levelet irt a százlábunak, amelyben udvariasan kérdezte, megtudná-e a százlábu mondani, melyik lábát mozditja meg először a járásnál és milyen sorrendben a többi kilencvenkilencet. A százlábu erre elkezdett gondolkozni és próbálgatta a lábait és nagy kétségbeesésére kiderült, hogy nem tudja a lábait különkülön megmozditani. A végén pedig egyáltalában nem *tudott menni. Béna lett. — Einstein azt hiszi, hogy* a lelki és szellemi folyamatok analizise is a bénasághoz vezethet.

Egymillió év mulva lesz csak Übermensch

A fejlődésről azt mondta Einstein, hogy azt csak a szervezetben lehet elérni. Az átlag ember tulkeveset él ahhoz, hogy tapasztalatait hasznosithatná, mások tapasztalatai viszont kevéssé hasznosithatók. Mindenkinek magának kell tanulni és a tapasztalat az utógenerációk örökségében tizezer vagy tizmillió esztendőt követel, mert az emberek ugy látszik, lassabban tanulnak, mint az állatok.

Ezért arra a kérdésre, hogy az emberiség valamikor kitermel-e magából emberfölötti embert, Einstein azt felelte:

— Ha ez esetleg meg is lesz, addig legalább egymillió esztendő fog elmulni.

A tudományban észlelhető fejlődést Einstein inkább az intuicióval magyarázza meg, mintsem az örökbe kapott tudás továbbfejlesztésével.

— Én hiszek az intuicióban és inspirációban — *mondotta.* — Néha csak érzem, hogy igazam van, de tudni nem tudom. Mikor az angol expedició ki akarta gyakorlatilag próbálni teóriámat a relativitásról, meg voltam győződve, hogy igazolni fogják hipotézisemet és nagyon meglepődtem volna az ellenkezőn.

Épen ezért nagy fontosságot tulajdonit Einstein az ösztönnek.

— Az immaginació fontosabb a tudásnál — *mondta.* — A tudás korlátozva van, de az ösztön mindenre kiterjed.

A cionizmus

A *további beszélgetés folyamán Einstein elmondta*, hogy gyermekkorában tanulta a talmudot és a bibliát és zsidó létére is nagyon megragadta őt Krisztus szent jelentősége. Hisz Krisztus történelmi létezésében, mert az ő léte él minden szavában. Egyetlen mitosz sem töltöttek ki annyi élettel.

Ami Einstein nemzetiségét illeti, ő hiszi, hogy lehet egyszerre zsidó is meg német is, mert ő mindenekelőtt ember, a nacionalizmus pedig gyermekbetegség. Egyébként ő támogatja a cionizmust, mert az a zsidóságnak közös érdeke és Cion tulkicsi ahhoz, hogy más nemzetekre nézve veszedelmes lehessen.

Mégis Einstein, ugy látszik, nincs elragadtatva a zsidók nagy alkalmazkodó képességétől, amelynek gyakran feláldozták egyéniségüket. Nem hiszi, hogy az asszimiláció boldogsághoz vezetne.

— Sőt ellenkezőleg még a modern civilizációban is akkor a legboldogabb a zsidó, ha megmaradhat zsidónak.

Nincsenek fajok

A legérdekesebb, hogy Einstein *mindamellett nem* hisz a fajelméletben.

— Igaz, hogy a faj egy nagyobb egységet alkot. Mégsem hiszek a fajban, mint olyanban. A faj egy csalódás. Az összes modern nemzetek a különféle nemzeti keveredés olyan zürzavarát mutatják, hogy valamely tiszta faj nem is létezik.

Ugyancsak érdekes, hogy Einstein azt tartja, hogy a zsidókat nem a vallás kapcsolja össze.

— *Minket jobban összekapcsolnak* a tradiciók — mondta — amelyek ivadékról-ivadékra szállnak és amelyeket már az anyánk emlőjéből szivunk be. Gyermekkorunk atmosférája határozza meg egyéniségünket és hajlamainkat.

Nem lehet szerinte minden csöpp vér eredetét megállapitani. Gyakorlati képtelenség pontosan meghatározni azokat a különböző elemeket, amelyek létünket alkotják. Igy Einstein a gyors felfogás képességét, amely a zsidókat állitólag jellemzi, megtalálja

más népeknél is, például az ireknél és az amerikaiaknál

Ford zseni

Az amerikaiakról, akik a fajkeverés gyümölcsei, Einstein azt tartja, hogy talán épen ebből a tényből kifolyólag az ő nacionalizmusuk nem olyan elviselhetetlen, de amellett természetesen szerepet játszik országuk nagysága is, ami kizárja a féltékenységet és gyülöletet.

A zsidók szerinte kell is, hogy megőrizzék tradicióikat, mint ahogy más nemzetek is, mert ő hisz az automobilok sztandarizálásában, de nem az emberekében, azért a sztandarizációt nagy veszedelemnek tartja, amellyel Amerika fenyeget.

Innen a beszélgetés Fordra terelődött, akiről Einstein azt mondta, hogy kétségtelenül zseniális ember és senki sem produkálhatja azt, amit Ford produkált, ha nem zseni. Azonban Einstein mégis sajnálja az olyan embereket, mint amilyen Ford. Az ilyen embereket a világ tiszteli hatalmuk és vagyonuk miatt, nem pedig saját személyük miatt. Ebben a tekintetben a nagy gyárosok és a nagy királyok ugyanabba a hibába esnek. Egy láthatatlan fal megakadályozza őket a jelenségek tisztánlátásában.

Einstein önmagáról

Önmagáról ezeket mondotta Einstein:

— Én boldog vagyok, mert senkitől nem akarok semmit. Nem törődöm a pénzzel. Kitüntetések, cimek és ehhez hasonlók előttem semmit sem jelentenek. Nem törekszem az elismerésre. Az egyedüli, ami a munkámon, hegedűmön és vitorlásomon kivül nekem örömet okoz, az kollégáim és munkatársaim megbecsülése.

Ismeretlen van Dyck képet fedeztek fel az apatini katholikus templomban

A főoltár felett függő hatalmas Mária-kép egy neves szakértő véleménye szerint van Dyck müve

Apatinból jelentik: Krsztonosics Péter, az ismert noviszadi mügyüjtő és képszakértő meglepő müvészi felfedezésre jutott a napokban Apatinban. Az apatini római katholikus templom főoltára felett függő *Mária mennybemenetele* cimü hatalmas festményről megállapitotta, hogy az minden valószinüség szerint *van Dick* müve.

Krsztonosics legutóbb Apatinban járt és felkereste *Greiner* Károly németországi származásu, jelenleg Apatinban élő festőművészt, aki *Jakobey* Károly tanitványa és barátja volt. Krsztonosics több Jakobey képet vásárolt Greiner Károlytól és ez alkalommal Greiner megemlitette neki, hogy az apatini katholikus templomban a főoltár mögött egy hatalmas festmény függ, amely Mária mennybemenetelét ábrázolja. A három méter széles és öt méter magas festményen nem található semmiféle jelzés, amely a festő nevét elárulná. Greiner közölte Krsztonosiccsal azt is, hogy Szüz Mária képe feltünően hasonlit *Ruthwehn* Máriára, van Dyck feleségére, aki a mesternek házasságuk rövid ideje alatt többször állt modellt, különösen a müvész vallásos tárgyu festményeihez.

Krsztonosicsot meglepte Greiner Károly közlése és mindketten a templomba siettek és a mügyüjtő a Mária képben ráismert van Dick munkájára. Szerinte a festmény stilusa alátámasztja azt a feltevést, hogy van Dyck festette, esetleg tanitványai segitségével. A képnek gazdag szinei erős konturokkal rajzolt alakjai és kitünően sikerült mellékalakjai megragadják a szemlélőt. Az apatini katholikus plébániahivatal közlése szerint a képet Pachmayer volt apatini plébános 1820 körül ajándékozta a templomnak, de az ajándékozási okiratban sehol siucs feltüntetve a festő neve.

Ha a kép tényleg van Dyck munkája, akkor több milliós értéket képvisel. Hogy a képet valóban van Dick festette-e, azt csak ugy lehet pontosan felderiteni, ha a festmény hátlapját boritó deszkalapokat eltávolitják és a hátlapon kutatnak a festő szignuma után.

260.000 házat ajándékoz a hadirokkantaknak és a sokgyermekes munkáscsaládoknak a francia állam

A Loucheur-törvény intézkedései

Páris, november

Minden nemzet megbecsüli azokat, akik életüket és testi épségüket áldozták a háboruban hazájukért. A legtöbb európai nemzet becsületbeli kötelességének tartotta, hogy mindent elkövessen a hadirokkantak és a frontharcosok életnivójának megjavitására. Franciaország azonban már eddig is tulszárnyalta etekintetben a más országokban tett intézkedéseket. Minden közlekedési járművön, vasuton, hajón, villamoson vagy autóbuszon az első négy hely a hadirokkantaké. Minden állás vagy monopoljog megszerzésénél hadirokkanté az elsőség. De az az intézkedés, amit most nemrég foglalt törvénybe a francia parlament, felülmulja a hadirokkantak érdekében hozott minden eddigi rendelkezést. Most nincs kevesebbről szó, mint arról, hogy a »Loi-Loucheur«-nek nevezett olcsó lakást épitő akció

kétszázezer házat és hatvanezer lakást épit ajándékba a hadirokkantaknak és a sokgyermekes munkáscsaládoknak.

A lakásinség — mint a világháboru egyik legjobban érezhető gazdasági következménye — a franciáknál is éppugy megvan, mint a többi államban. A francia lakásinség különösen a kislakások terén érezhető leginkább, ami annál meglepőbb, mert a francia burzsoá a lakás területi nagyságát illetőleg sokkal szerényebb, mint bármely más állam középosztálya. Nagyon sok párisi család a leromlott anyagi viszonyok folytán albérletbe adta fővárosi lakását, a legtöbb esetben ugy ahogy volt, teljesen berendezve, maguk pedig vagy egy olcsóbb albérleti lakásba költözködtek, vagy pedig valamelyik olcsóbb vidéki községbe vonultak.

Ezeken a sulyos társadalmi problémákon akart segiteni a már 1922-ben megszavazott *Ribot*-törvény, amely azonban bár szintén sok előnyt biztositott a szegénysorsu épitőknek, még mindig kevésnek bizonyult. Ez a körülmény *inditotta* Louis *Loucheur* francia munkaügyi minisztert arra az elhatározásra, hogy a Ribot-törvényt különösen a hadirokkantak és a sokgyermekes munkáscsaládok érdekében módositsa.

A Ribot-féle olcsó lakásépitő akció kétmilliárd és 364.000 frankot hasitott ki annakidején az állami költségvetésből. Loucheur-nak sikerült ezt az összeget az 1930—31. esztendőre még háromszázötven millióval megtoldani, ugyhogy ha szükség mutatkozik és az állami költségvetés keretei megengedik, ezt az összeget a kétszeresére emelhesse. Ez a törvény tehát, bár a vagyonmegállapitást illetőleg tág teret biztosit az egyéni felfogásnak amellett, hogy a háboru rokkantjait megfelelő lakásokhoz juttatja, hatalmas lökést fog adni a párisiskörnyéki épitkezéseknek.

Ha tehát a jövőben egy francia rokkant házat akar épiteni, az ezt a kivánságát bejelenti az *Olcsó lakást épitő társaság*-nak. A szövetkezeti vagy részvénytársasági alapon álló olcsó lakásépitő társaságok vagy jelzálogintézetek a beérkezett épitési kölcsönigényeket bejelentik az államnak.

Az állami évi két százalék mellett folyósitja az épitési kölcsönöket,

de szigorúan előirja, hogy a bank a féltől, a biztositási díjakon kivül minden költséget belcértve sem szedhet többet, mint évi két és fél százalékot.

A Loucheur-féle lakásépitő törvény a családokat olyan lakásokkal akarja ellátni, amelyek az épitkező testi-lelki épségének és egészségének teljesen megfelelnek. A felépitett lakások a család magántulajdonába mennek át.

Az állam maga nem vesz részt az épitkezésben, nem ir ki szállitásokat és közvetlenül nem folyósit kölcsönöket, de fenntartja magának a jogot, hogy a munkálatok irányába beleszólhasson és azt ellenőrizhesse.

Elsősorban a hadirokkantakon akar ez a törvény segiteni, de *épitkezési kölcsönt kaphat minden francia, aki munkájából él, kereset nem haladja meg az általános létminimum szinvonalát és legfeljebb csak egy segédet foglalkoztat.* Hogy kiket kell érteni a törvényben jelzett »kisvagyonu« állampolgár meghatározás alatt, arra a törvény nem ad feleletet, hanem az épitőtársaságokra bizza annak elbirálását, hogy kiket fogadnak el kisvagyonu embereknek. A törvény ebben a tekintetben bizalmat előlegez az épitőtársaságoknak.

A házaknak 1933-ig el kell készülniök.

Akinek semmi jogcime nincs az állami ajándékra, annak négyezer frank magántőkével kell az épitkezést megkezdeni. A kölcsönt az épitő társaságok adják, akiknek a kölcsönt huszonöt év alatt kell visszafizetni, rendes évi törlesztéssel.

Ha a törlesztő időközben elérte volna a hatvanötödik életévét és még nem törlesztette le teljesen az adósságát, mentesül minden további fizetési kötelezettség alól és az állam a hátralevő részleteket elengedi.

A gyermektelen rokkantak a mezőgazdasági munkások és egygyermekes családfők az előirt négyezer frank részvételi tőke helyett csak kétezer frankkal, a tizennyolc éven aluli gyermekkel biró rokkantak ezer frankkal járulnak az épitéshez. *Az ötven-száz százalékos hadirokkantak, többgyermekes hadiözvegyek és legalább két tizennyolc éven aluli gyermekkel biró családfők minden tőkebefektetés alól mentesülnek.*

A nagy nemzeti ajándék az ugynevezett »subventions«-ban jut kifejezésre. Aszerint ugyanis, hogy valakinek három, négy, öt, hat vagy hét tizennyolc éven aluli gyermeke van, vagy rokkant,

az államtól egyszersmindenkorra 5000, 7500, 10.000, 12.500 vagy 15.000 frank épitési ajándékban részesül.

Ezt az ajándékot azonban kizárólag épitkezés céljaira lehet felhasználni, tehát már meglevő házat nem lehet rajta vásároini.

A törvény nem irja elő, hogy az épitkező melyik pénzintézeten keresztül bonyolitsa le kölcsönügyletét és milyen épitésszel épittesse fel házát. Épittethet az épitkező akárkivel, épitkezhet egyedül is, csak az a fontos, hogy az illető társadalmi állásának megfelelő maximális költségeket ne lépje tul és amennyiben nem hadirokkant vagy más cimen kedvezményezett, feleljen meg a részlettörlesztési feltételeknek.

Ugyanilyen feltételek mellett öröklakásokat is lehet épittetni, sőt a törvény nemcsak olcsó lakások épitését teszi lehetővé, hanem módot ad mezőgazdasági épületek, istállók, magtárak, műhelyek berendezésére és hatvanezer frankot meg nem haladó összeg erejéig szántóföldek vagy kertek vételére is. Ezeket a földeket azonban a vásárlónak magának kell megmunkálni. A Loucheur-törvény különben felhatalmazza az épitőket arra is, hogy esetenkint 25.000 frankot meg nem haladó összeg erejéig mezőgazdasági épületeket tatarozhassanak és 40.000 frankot meg nem haladó összeg erejéig mezőgazdasági üzemeket vegyenek, vagy ha az már meg volt, azokat átalakitsák vagy ujra berendezzék.

Amint mindezekből kitünik, a Loucheur-törvény valóban atyai gondoskodással akarja a háboruban megrokkantakat, a sokgyermekes munkásokat és kevéspénzü embereket megfelelő lakásokhoz juttatni.

(n. k.)

EDISON BELL PENKALA
Képviselet:
His Master's Voice, Columbia
GRAMOFONOK
Müvészi és tánc LEMEZEK
ALTERNO-RELAIS
GRAMOFONOSZTÁLY, NOVISAD
TELEFON 24-14, 24-87
1284

Az öngyilkosság világrekordja

Repülőgépet bérelt és ezerötszáz méter magasságból leugrott egy newyorki fiatal leány

Newyorkból jelentik: Ritka módot választott az öngyilkosságra egy huszéves newyorki leány. Hétfőn délután repülőgépet bérelt a longislandi repülőtéren és megkérte a pilótát, hogy vigye minél magasabbra. A gép már ezer méter fölött járt, mikor a pilóta hátranézett és látta, hogy a leány kezét összekulcsolva imádkozik.

A dolog gyanus volt előtte és hátraszólt, hogy most már jó lesz leszállani, a leány azonban könyörgött, hogy menjen még magasabbra. A pilóta engedett a kérésnek és ezerötszáz méterre emelkedett. A leány ekkor hirtelen kivágta az utasfülke ajtaját és a mélységbe vetette magát. A pilóta azonnal leszállott és jelentést tett a különös öngyilkosságról. A vizsgálat megindult, a leány holttestét azonban eddig még nem találták meg

Meggyilkolta barátnőjét egy győri leány

A rendőrség feltevése szerint természetellenes viszony volt a gyilkos és áldozata között

Győrből jelentik: Borzalmas gyilkosságot fedeztek fel kedden délelőtt Győrött. *Koncz* Antal alhadnagy harmincötéves feleségét lakásán holtan találták és megállapitották, hogy a szerencsétlen asszony gyilkosság áldozata.

A rendőrség meginditotta a nyomozást és előállitotta *Molnár* Erzsébet háztartásbeli alkalmazottat, Koczné barátnőjét, aki ellen alapos gyanu merült fel. Molnár Erzsébet ruhája ugyanis csupa vér volt és a kezei is még véresek voltak, amikor a detektivek rátaláltak. Megállapitották a nyomozás során, hogy az alhadnagyot, aki szolgálatban volt, éjjel egy ismeretlen hang felhivta telefonon és azt mondotta:

— *Vili, gyere haza, a feleségedet meggyilkolták.*

Mire Koncz alhadnagy haza ért, felesége már halott volt. Ő hivta fel a rendőrség figyelmét Molnár Erzsébetre, aki rendkivül gyanusan viselkedett és a rajta talált vérfoltokra nem tudott magyarázatot adni.

Molnár Erzsébet a keresztkérdések sulya alatt megtört és bevallotta, hogy éjszaka ő gyilkolta meg Koczné t. Állandó jó barátságban voltak és ha Koncz szolgálatban volt, *mindig ott aludt náluk, nehogy az* asszony egyedül maradjon. A detektivek házkutatást tartottak Molnár Erzsébet lakásán és ott néhány véres ruhadarabot, valamint egy szakadt női nadrágot találtak. Erről a ruhadarabról hiányzott egy gomb, a gombot pedig megtalálták a meggyilkolt Koczné ágyában. Ez a gomb vezette tulajdonképen eredményre a nyomozókat. Amikor a véres ruhadarabot és a meggyilkolt ágyában talált gombot felmutatták Molnár Erzsébet előtt, beismerte szörnyü tettét. Előadta, hogy éjszaka egyedül maradt Koczné val, összevesztek valamin, a szóváltás hevében rárohant, kést kapott fel az asztalról és meggyilkolta.

A nyomozást Molnár Erzsébet beismerő vallomása után is folytatja a rendőrség, mert az a feltevés, hogy Molnár Erzsébetnek feltétlenül bűntársa volt. A rendőrség elképzelhetetlennek tartja, hogy a vézna, fejletlen leány olyan erővel rendelkezett volna, amely a bestiális gyilkosság végrehajtásához szükséges volt. Valószinünek tartják, hogy a gyilkosság hátterében egészen különös, természetellenes érzelmi okok vannak és a lányt talán beteges féltékenysége vezette odáig, hogy az asszonyt — esetleg felbérelt gyilkossal — megölette. A rendőri nyomozás most ennek a kideritésén fáradozik.

Gyilkosság a D-vonatban

Különös tragédia a párisi esküdtbiróság előtt

Párisból jelentik: A párisi esküdtszék a napokban kezdi meg egy misztikus bünügy tárgyalását, amely egy D-vonat postakocsijában játszódott le. Olyan különleges tragédia utolsó felvonása fog az esküdtbiróság előtt lejátszódni, amelynek rejtélye csak pszichológiai okokkal magyarázható. Ezév március 12-ikén Páris és Saint-Die között a D-vonat egyik kalauza Epernay állomás közelében borzalmas felfedezést tett. Amikor ellenőrző utján belépett a postakocsiba, ott nagy vértócsában találta Jules *Perrin* vonatvezetőt. A kocsi teljesen fel volt dulva, az irószatalokat kifosztották. Azonnal értesitették a rendőrséget, amely a postakocsit lekapcsolta és megkezdte a nyomozást. Az orvosi vizsgálat megállapitotta, hogy az áldozatot öt revolverlövéssel ölték meg és a tettes az első lövést hátulról valamely rejtekhelyről adta le. Az első lövést még négy másik követte, a gyorsvonat kerekeinek kattogása következtében azonban senki sem hallotta a lövések zaját.

A nyomozás csakhamar meglepő eredménnyel járt. A meggyilkoltnál megtalálták aranyóráját és pénztárcáját és csupán akták és levelek tüntek el. A látszat tehát az volt, hogy nem rablógyilkosság történt, hanem a tettes egy bizonyos aktát akart megszerezni. A kocsiban megtalálták a tettes egyik kézelőjét és egy bőr-aktatáskát, amely nem a meggyilkolt Perrin tulajdona volt.

Néhány órával a gyilkosság után Epernay állomás közelében letartóztattak egy fiatalembert, aki azzal vált gyanussá, hogy igen gyakran érdeklődött a vasutasoknál azirán, *hogy mikor indul Páris felé a* gyorsvonat, holott az illető éppen akkor érkezett meg Páris felől. A fiatalembert a rendőrségre vitték, ahol megállapitották, hogy az illető *Steffen* Adolf huszonkétéves diák. Steffen a leghatározottaban tagadta a terhére rótt gyilkosságot, a vasuti kocsiban megtalált kézelő azonban a végzete lett. Letartóztatásakor ugyanis csak az egyik kezén volt kézelő és a másiknak az elvesztését Steffen nem is vette észre. Igy a gyilkos kézrekerült, a gyilkosság oka azonban még nem volt felderitve.

Időközben megállapitották, hogy a meggyilkolt Perrin szabad óráiban technikai ujitásokkal foglalkozott és volt egy találmánya, amely a vonatösszeütközések és a hibás váltóállitások kiküszöbölésére irányult. Ennek a találmánynak a terveit annak az irószatalnak a fiókjában tartotta bezárva, amelyet feltörve találtak. *Felmerült tehát az a gyanu, hogy* gyilkos czéket a terveket akarta megszerezni és azért gyilkolta meg a vonatvezetőt, hogy ezeknek az iratoknak a birtokába jusson. Ez a feltevés azonban tévesnek bizonyult. Néhány heti vizsgálat után ugyanis Steffen megtört és beismerő vallomást tett. A gyilkosság motivumáról a következő különös magyarázatot adta: Röviddel a tett elkövetése előtt egy regényt olvasott, amely részletesen leirt egy D-vonalban elkövetett gyilkosságot. Ez az olvasmány olyan mély hatást tett rá és annyira a hatalmába keritette, hogy elhatározta, utánozni fogja a regény hősét. A tett elkövetése után jutott csak az eszébe, hogy a postakocsi irószatalában valószinüleg nagyobb pénzösszegek vannak és ezért kutatta át az irószatalt.

BEOGRÁDBAN IS
a legnagyobb és speciális rádió-szaküzlet a
KONRATH-RADIO
Beograd, Balkanska ulica 20, Telefon 53-43
13081

Olasz-francia konfliktus fenyeget a flottakérdés miatt

Olaszország a tengeri leszerelés ügyében az angol-amerikai álláspontot tette magáévá

Párisból jelentik: A feszültség, amely Franciaország és Olaszország viszonyában a hágai konferencia óta mutatkozott, a flottakérdés és a Földközi-tenger fölötti hegemónia kérdésével kapcsolatban ismét érezhetővé vált. Jellemző, hogy

ezuttal a francia jobboldali sajtó fuj riadót,

amely már évek óta, még francia egyezmények árán is, az Olaszországgal való barátság szószólója volt. A jobboldali sajtó szemére veti az olasz kormánynak, hogy

a tengeri leszerelés kérdésében eladta magát a nagy tengerészeti hatalmaknak,

mert megfelelő engedmények ellenében kifejezte készségét, hogy hozzájárul a tengeralattjáróknak Anglia és Amerika részéről követelt eltiltásához.

Franciaországban e miatt igen nagy a felháborodás, egyrészt, mert Olaszország néhány héttel ezelőtt maga interveniált Párisban, hogy a buvárhajók kérdésében együttesen lépjenek fel, másrészt azért, mert azok az ellenszolgáltatások, amelyeket Olaszország állásfoglalásának megváltoztatásával el akar érni, kizárólag Franciaország rovására történnének.

Az olasz kormány teljes porlást követel a francia flottával.

Az 1922. évi washingtoni konferencián *Briand* elfogadta a nagy sorhajók egyenlő számát, de azzal a kifejezett fenntartással, hogy Franciaország a többi hajóegységek korlátozása esetén nagyobb ürtartalomra tart számot, mint Olaszország, mert Franciaország két ponton szorul védekezésre.

Olaszország most fel akarja használni az alkalmat arra, hogy a buvárhajókról lemondva, Franciaországgal szemben biztositsa magának Anglia és Amerika támogatását. A kérdés nagyon komolynak látszik, mert

Franciaország semmi körülmények között sem hajlandó alkalmazkodni Olaszország követeléséhez.

Az *Echo de Paris* figyelmezteti az olasz kormányt, hogy Franciaországtól, amelynek legfontosabb életkérdései forognak kockán, ne várjon semmiféle engedményt. Ha Róma mégis ragaszkodik követeléséhez — irja a lap — ez mindkét ország számára kellemetlen konfliktusokat idézne elő.

Utasfülkék a repülőgép szárnyaiban

A G. 38 háromszáz utast tud magával vinni és a szakértők szerint a vonatnál biztosabb közlekedési eszköz

Berlinből jelentik: A német repülőtechnika ujabb csodát müvelt: a *Junkers*-müvek most készitették el a *G. 38-as* tipust, amely *méreteiben jóval felülmulja a Do X*-et. A G. 38 jelenleg a világ legnagyobb repülőgépe és *háromszáz utas szállitására alkalmas.*

A Junkers-müvek hosszas kisérletezésének eredménye ez az uj repülőgép, amely abszolut biztos légi jármü és a *szakértők véleménye szerint biztosabb közlekedési eszköznek tekinthető a vonatnál.* A gép szárnyainak hosszusága huszonhárom méter és *a szárnyakat ugy épitették meg, hogy az utasfülkék egy része bennük kapott elhelyezést.* A lendülőtávolság negyvenöt méter, tehát ötven méter hosszuságu terepen kényelmesen a levegőbe tud emelkedni ez a repülőgépmonstrum. Az utasfülkéket a legnagyobb kényelemmel rendezték be, itt is van külön ebédlő és társalgó helyiség, mint a Do X-en, azonkivül a gépterem, ahonnan a repülőgép irányitása történik.

A G. 38 hétfőn tartotta első próbautját, amely a legnagyobb sikerrel járt. A gép, amely ezuttal csak ötvennégy utast vitt magával a legnagyobb könnyedséggel emelkedett a levegőbe és több kört irt le. A leszállás is pompásan sikerült. Nagy előnye a Do X-el szemben, hogy mig az csak vizről tud felemelkedni, a G. 38 szárazföldről és vizről egyaránt tud startolni. A repülőgép valószinüleg már a jövő héten hosszabb utat fog tenni és erre az utra már annyi utast visznek el, amennyi a gép befogadóképessége.

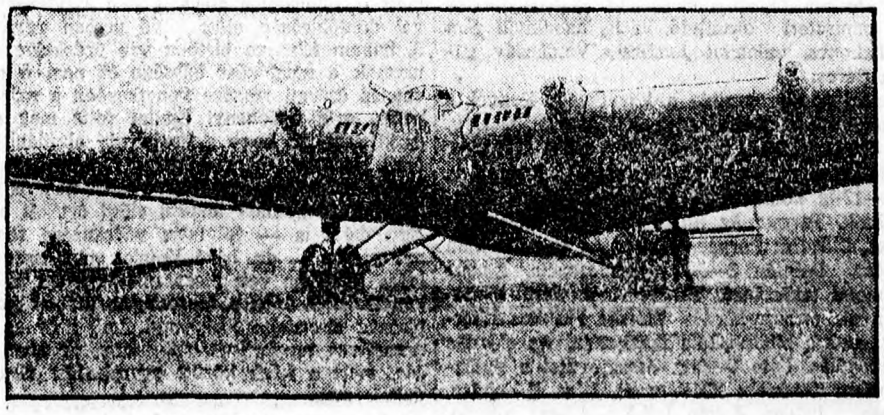

A G. 38

Ujabb pánik a newyorki tőzsdén

Három és félmillió részvény került piacra

Newyorkból jelentik: Az értéktőzsdén hétfőn zárlat felé ismét árletörés következett be. A bessz félórával zárlat előtt kezdődött. Váratlanul óriási tömeg acélipari részvényeket dobtak a piacra és ez a nagy kínálat a piac többi értékeinél is nagy árzuhanást idézett elő. A tőzsdén ujból pánikhangulat vett erőt, amikor közismertté lett, hogy *az élelmiszerpiac egyik legnagyobb cége, Motford and Mallone, csődbe jutott.* Bár a tőzsde forgalma hétfőn a fegyverszüneti ünnep miatt három órára korlátozódott, mégis ezalatt a rövid idő alatt is *három és fél millió darab részvényt dobtak a piacra.*

A legnagyobb árveszteséget az U. S. *Steel* papirjai és a Westinghouse Elektric részvényei szenvedték. *Feltünően nagy árveszteséget szenvedtek a gyapotvállalatok papirjai.* Az állami papirok általánosságban tartani tudták szinvonalukat. A záróárfolyamok szerint a részvények értéke öt milliárd dollárral csökkent.

Rendzavarás nélkül folyt le a köztársaság ünnepe Ausztriában

Szocialista- és Heimwehrfelvonulások — drótakadályokkal

Bécsből jelentik: A köztársaság ünnepe kedden zavartalan rendben folyt le. A szociáldemokrata szervezeteknek a Ringen való fel- és elvonulása teljes nyugalommal ment végbe. Elszórtan történtek ugyan incidensek, igy a Votivkirche közelében, ahol kisebb kommunista csoportok megpróbáltak tüntetni a szocialisták ellen, továbbá a közeli Alserstrassén is, ahol a kommunisták szembefordultak a szociáldemokrata menet résztvevőivel, de a rendőrség mindenütt közbelépett és mintegy tiz kommunistát letartóztatott. Másfelől a bécsi Heimatsschutzbund az Opera és a Burgtheater közötti utvonalon próbált zürzavart kelteni. Itt surlódásokra került a sor, amelyeknek azonban a mindenütt erős felkészültséggel felvonuló rendőrség hamarosan véget vetett.

A vidéki városokból is teljes nyugalmat jelentenek Grácban és Insbruckban a Heimwehr ellenfelvonulásokat rendezett ugyan, azonban a rendőrség, épugy mint a multévi bécsujhelyi felvonulásnál, most is két részre osztotta a várost és a Heimwehr felvonulási területét drótakadályokkal és barrikádokkal választotta el a szociáldemokratákétól. Ezen kivül erős katonai és csendőri felügyelet őrködött Grác és Innsbruck városok nyugalma felett.

Református napok Szomborban

Az ünnepségek kedden kezdődtek meg

Szomborból jelentik: A szombori református egyház háromnapos programmal református ünnepségeket rendez. Az ünnepségek kedden kezdődtek a református imateremben. Az első napon délelőtt 9 órakor ünnepi Istentisztelet volt, utána Ágoston Sándor esperes elnöklетével konferenciát tartottak, amelynek tárgysorozatán Forgács Gyula sárospataki theológiai tanár előadása szerepelt »A vasárnapi iskola, mint egyházi feladat« cimmel. Délután folytatták a konferenciát és ez alkalommal Forgács Gyula »Az iratterjesztés mint egyházi feladat« cimmel tartott rendkivül érdekes előadást. A keddi ünnepségeken a közoktatásügyi miniszterium részéről megjelent *Radiszávljevics* Szlávkó miniszteri osztályfőnök is, azonkivül *San Andreja* diakonus, valamint *Jankulov* Vladiszláv görögkeleti esperes.

A szerdai nap programja a következő: Reggel 8 órakor Istentisztelet. Kezdő ének XXXIII. zsolt. 1. v. Közének: CXXXV. zsolt. 1. 2. v. Igehirdetés. Glöckner Károly lelkész, alesperes. Záró ének: XXIII. zsolt. 1 v. Délelőtt 9—12-ig konferencia. Elnök: dr. Kurcz Henrik főgondnok. Tárgy: Az ifjusági munka, mint egyházi feladat. Előadja: Forgács Gyula. Az előadás után megbeszélés. Délután 3—5-ig konferencia. Elnök: Keck Zsigmond tanácsbiró. Tárgy: A st. adrái biblia-iskola és a diakonissza-kérdés. Előadja Phildius Eberhard, a st. andrái biblia-iskola igazgatója. Az előadás után megbeszélés. Este 7—9-ig összejövetel a gyülekezet számára. Közének: XXV. zsolt. 1. v. Előfohász, bibliaolvasás. Fábián Zoltán lelkész. Liszt: Adagio. Harmoniumon előadja: Kiss János. Macedoniai utjáról előadást tart: Gachal János alesperes. Gyülekezeti ének: 137. dics. 1. v. A daruvári otthonról előadást tart: Háda Sándor közpénztáros. Szóló ének. Előadja Piger Zoltán, pacsiri kántortanitó. Amerikai utjáról előadást tart: Ágoston Sándor esperes. Duett. Előadják Piger Zoltán és Ádor Pál. Záró áhitat és áldás. Forgács Gyula. Közének: XC. zsolt. 1. v.

A csütörtöki program a következő Reggel 8 órakor Istentisztelet. Kezdő ének: LXV. zsolt. 1 v. Közének: LXXXIX. zsolt. 1. 2. v. Igehirdetés. Stadler Géza alesperes. Záróének: CXXXVIII. zsolt. 1. v. Délelőtt 9 órakor egyházmegyei közgyülés. Tárgysorozat: 1. A közgyülés megnyitása. 2. Megalakulás, jelenlevők számbavétele. 3 Jegyzőkönyvhitelesitők megválasztása. 4. Esperesi jelentés. 5. Alesperesek jelentése. 6. Árvaházi igazgató jelentése. 7. Közpénztáros jelentése. 8. Számvevő jelentése. 9. Ügyész jelentése. 10. Egyházmegyei tanácsülések határozatainak letárgyalása.

Budapesten letartóztatták Rákosi Mátyás nővérét

Levelet akart becsempészni bátyjának a váci fegyházba

Budapestről jelentik: A kommunisták éhségsztrájkja óta a fogházügyészség utasitására fokozottabban figyelnek a foglyokra. Főként azt figyelik, kikkel érintkeznek, hogy igy megállapithassák, hogy kik szervezték meg kivülről az éhségsztrájkot, kik próbálnak hozzájuk leveleket becsempészni, kikkel küldenek üzeneteket fogolytársaiknak és általában kik azok, akik segitségükre vannak.

Ennek a figyelésnek eredményeképp a pestvidéki ügyészség elnökének utasitására *a rendőrség letartóztatta Rákosi Mátyás nővérét, Rákosi Gabriellát, aki egy gazdag budapesti konzervgyárosnak a felesége.* Az asszony kedden délelőtt tizenegy órakor került az ügyészség rendeletére a budapesti főkapitányság cellájába.

A váci fegyház jelentette néhány nappal ezelőtt a pestvidéki ügyészség elnökének, hogy *Rákosi Mátyásnak levelet akartak becsempészni* és azt az embert, aki a levelet be akarta csempészni, elfogták. A meginditott nyomozás kideritette, hogy a levelet Rákosi Mátyás nővére, Rákosi Gabriella akarta fivéréhez becsempészni már az éhségsztráik után és ennek a levélnek a tartalma olyan, hogy a legszigorubb intézkedéseket kell foganatositani. A jelentés alapján a főügyész elrendelte a vizsgálatot, amely ugy látszik eredménnyel járt, mert délelőtt utasitotta a nyomozást vezető Weszely rendőrkapitányt, hogy Rákosi Gabriellát tartóztassa le.

Kétmillió dináros ügyvédi költségszámla

Dr. báró Vojnics Miklós budapesti ügyvéd pőre Széchenyi Emil gróf ellen

Budapestről jelentik: *Széchenyi Emil gróf és felesége,* született *Hunyadi* Mária grófnő, dr. báró *Vojnics* Miklós ügyvéd utján a hágai vegyes döntőbiróság előtt keresetet inditottak birtokuk zár alá vétele miatt. A döntőbiróság az ilyen perekben még nem döntött, mielőtt azonban Széchenyi gróf perében az érdemleges határozat megtörtént volna, a felek és ügyvédjük között diferencia merült fel, aminek következtében Vojnics báró le is mondott Széchenyi grófék ügyvédi képviseletéről és *elvégzett munkadija fejében 203.000 pengős expenzmótát mutatott be.* Dr. báró Vojnics Miklós az ügyvédi tiszteletdijat azon az alapon számitotta ki, hogy a per alatt álló birtok értéke 13 és ½ millió aranykoronára tehető. *Széchenyi grófék az ügyvédi költségszámlát nem voltak hajlandók kifizetni, mire dr. Vojnics pert inditott követelése érvényesitésére.*

A per során Széchenyi gróf és neje érdekes módon védekeztek. Széchenyi Emil gróf, mint elsőrendü alperes felolvasott vallomásában azt vitatta, hogy dr. báró Vojnics keresete vele szemben alaptalan, mert tulajdonképen nincs is vele jogviszonyban. A hágai döntőbiróság előtt folyó perben ugyanis nem az ő, hanem felesége birtoka van érdekelve és dr. Vojnicsnak a megbizást felesége és nem ő adta. A követelés érdemi részére vonatkozóan a másodrendü alperes, gróf Széchenyi Emilné tette meg észrevételeit és kijelentette, hogy a tiszteletdij alapjául vett birtokérték irreális, mert egyrészt önkényes értékelésen alapul, másrészt egy ilyen pernél nem is lehet a zár alá vett ingatlanok háboru előtti értékét alapul venni. Egyébként is — folytatta védekezése során Széchenyi grófné — dr. báró Vojnics mindössze két érdemleges aktusban vett részt, mint ügyvéd és az ügyvédi képviseletről épen a legrosszabb időben mondott le. A biróság elrendelte Széchenyi Emil gróf és feleségének személyes meghallgatását, erre azonban nem kerül sor, mert a felek között egyezkedési tárgyalások indultak meg.

A Bácsmegyei

NAPLÓ-ra

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül a könyvkedvezményekben

TŐZSDE

Zürich, nov. 12. *(Zárlat.)* **Beograd 9.1242, Páris** 20.31 és fél, London 25.16 háromnegyed, Newyork 515.97 és fél, Brüsszel 71.17 és fél, Milanó 27.02 egynegyed, Madrid 72.45, Amszterdam 208.32 és fél, Berlin 123.35, Bécs 72.57, Szófia 3.72, Prága 15.28 és fél, Varsó 17.85, Budapest 90.28, Bukarest 3.0836.

Beogradi értéktőzsde, nov. 12. *(Zárlat.)* Hétszázalékos államadóssági kötvény 84.75—85.25. Négyszázalékos agrárkölcsön 51.50—51. Ratnasteta prompt 431.50—430, december 31-re 435—434, Narodna Banka 8280 dinár.

Beogradi gabonaárak, nov 12. Buza tiszai 78—79 kilós, 2 százalékos 197, buza fővonalra 77—78 kilós, három százalékos 180—184, buza vrsaci 77—78 kilós 2 százalékos 184, ujtengeri obrenováci áprilisra 140, tengeri szerbiai promt 99 dinár.

Beograd, nov. 12. *(Zárlat.)* Páris 223.68—221.68, London 276.21—275.41, Newyork 56.535—56.335, Zürich 1097.40—1094.40, Milanó 297.11—295.11, Berlin 13.53.75—13.50.75, Bécs 7.96.57—7.93.57, Prága 167.88—167.08, Budapest 9.90.82—9.87.82.

Budapesti sertés- és vágómarhavásár, nov. 12. Felhajtás 2200 darab sertés. Irányzat kellemesebb. Árak: Zsirsertés Ia. urasági nehéz páronként 300 kilós 144—148, szedett közép zsirsertés 220—260 kilós 126—136, zsir nagyban 176, szalonna, 3 darabos, táblás, sózott 154, négy darabos 146. Vágómarhavásár. Felhajtás 137 darab borju. Irányzat lanyha. Árak: borju Ia. 150—156, borju középminőségü 160—168, kivételesen 170 fillér kilogrammonként.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 12. Buza bácskai 77 kilós 180—182.50, bácskai 78 kilós 182.50—185, bánáti 77 kilós 177.50—180, szerémi 77 kilós 180—182.50. Árpa bácskai 63—64 kilós 120—125, szerémi 63—64 kilós 120—125. Zab bácskai 140—145, szerémi 140—145. Tengeri bácskai uj 100—105, bácskai uj XII—I. 117.50—120, bácskai uj III. Duna 135—140, bácskai uj IV—V. 137.50—142.50, bácskai száritott 132.50—137.50, bánáti Duna III. 135—140, bánáti Begej III. 135—140, szerémi uj 100—105, szerémi uj XII—I. 117.50—120, szerémi Duna III. 135—140, szerémi száritott 132.50—137.50. Liszt: 0gg. és 0g. bácskai 295—300, 2-es 265—275, 5-ös 235—245, 6-os 190—200, 7-es 150—160, 8-as 112.50—117.50. Korpa bácskai jutazsákokban 97.50—102.50, szerémi 97.50—102.50, bánáti 97.50—102.50. Irányzat lanyha. Forgalom 71 vagon.

Szombori terménytőzsde, nov. 12. Buza 177.50—182.50 dinár, rozs 135—140 dinár, zab 135—140 dinár, árpa 115—125 dinár, tavaszi 140—150 dinár, bab 500—510 dinár, válogatott 510—520 dinár, tengeri 145—150 dinár, uj 102.50—107.50 dinár, korpa 90—100 dinár, liszt 0-ás 290—295 dinár 2-es 270—285 dinár, 5-ös 240—250 dinár, 6-os 210—220 dinár, 8-as 120—130 dinár. Irányzat nyugodt, forgalom 101 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, nov. 12. *(Zárlat.)* Készárupiac, irányzat gyengébb. Buza 77 kilós: tiszavidéki 22.55—22.90, felsőtiszai 21.50—21.80, fehérmegyei 20.80—20.91, pestvidéki 20.80—20.95. Buza 78 kilós: tiszavidéki 22.65—23.05, felsőtiszai 21.70—22, fehérmegyei 20.95—21.15, pestvidéki 20.95—21.15. Buza 79 kilós: tiszavidéki 23.10—23.45, felsőtiszai 21.95—22.20, fehérmegyei 21.30—21.40, pestvidéki 21.30—21.40. Buza 80 kilós: tiszavidéki 23.35—23.60, felsőtiszai 22—22.25, fehérmegyei 21.40—21.50, pestvidéki 21.40—21.50.

Winnipegi terménytőzsde, nov. 12. Középárfolyamok: Buza október 127 háromnyolcad, december 134 hétnyolcad, május 136.

Liwerpooli terménytőzsde, nov. 12. *(Zárlat.)* Buza december 8 sh 25 d, március 8 sh 10 és fél d, május 9 sh 1 és fél d.

Fájdalomtól megtört szivvel tudatjuk, hogy a forrón szeretett hitves, a legjobb anya, testvér, sógornő és rokon

Balog A. Dezsőné

született Weiss Jenny

áldásos életének 66-ik, boldog házasságának 44-ik évében rövid szenvedés után november 10-ikén délelőtt 9 órakor jobblétre szenderült.

Drága halottunk földi maradványait november 11-ikén, hétfőn délután 3 órakor a Laza Kosztics utca 18. számu gyászházból helyeztük örök nyugalomra a helybeli izraelita temetőben.

Noviszad, 1929 november 12.

Emléke örökké élni fog szivünkben.

Balog A. Dezső férj, Balog Lajos és Margit gyermekei, Herzga Mária testvére, Balog Lajos, Kaufmann Aranka és Vermes Teréz sógora és sógornői és a gyászoló rokonság.

Amint a legkisebb viszketést vagy szurást érez orrában vagy torkában, vegyen be azonnal antiszeptikus „VALDA“-pasztillát, amely megszünteti a nyálkahártya gyulladását és elejét veszi a meghülésnek, torokgyulladásnak, bronchitisznek, stb. A „VALDA“-pasztilla megakadályozza, hogy a nátha a mellkasra terjedjen. Csak arra kell ügyelni, hogy okvetlen eredeti „Valda“-pasztilla legyen az, amelyet csak zárt dobozokban árusitanak, amelyeken a „Valda“ név fel van tüntetve.
Minden gyógyszertárban és drogériában kapható

Aki elválik a feleségétől, nem jár mezitláb

Hatévi fegyházra itélték a sorozatos szuboticai betörések tettesét

A szuboticai törvényszéken kedden tárgyalta dr. *Vaszüljevics* Ljuba tanácselnök büntetőtanácsa *Buza* Ferenc többszörösen büntetett, foglalkozásnélküli kéményseprő és hat társának bünügyét. Az ügyészség Buza ellen ez év folyamán elkövetett tizenkét rendbeli betöréses lopás vádját emelte. A többi vádlott részben bünrészesség, részben pedig orgazdaság vádjával volt terhelve.

A vádat *Makszimovics* Szvetiszláv vezető államügyész képviselte, a védelmet dr. *Kellert* Benő, dr. *Csányi* Tibor és *Sztojanovics* Radován látták el. A vádlottak padján *Buza* Ferenc, *Miklenovics* Jusztika, akik vizsgálati fogságban vannak, továbbá *Miklenovics* Máta, *Miklenovics* Magda, *Erdélyi-Károlyi* Teréz, *Nagy-Torma* Ferenc és *Pavlovics* Júlia ültek.

Dr. Vasziljevics tanácselnök reggel kilenc órakor nyitotta meg a főtárgyalást és ismertette a vádat, majd a hét vádlott közül hatot kiküldve a teremből, megkezdte Buza Ferenc elsőrendü vádlott kihallgatását. Az elnök az iratokból mindenekelőtt megállapitotta, hogy Buza már háromszor volt lopásért büntetve, egyszer kétévi börtönre, utána négyevi fegyházra, harmadszor nyolchavi börtönre. Ő követte el az év husvétnapján a betörést Kalmár Imre festéküzletébe. Ugyanesak ő volt az elkövetője azoknak a sorozatos betöréseknek, amelyek a Pasicseva uccán történtek. Buza Ferenc vádlott mindenegyes büncselekményt belsmert és kijelentette, hogy a lopásokat egy maga követte el. A többi vádlott tagadta, hogy részük volt Buza büncselekményeiben és kijelentették, hogy a nálunk talált tárgyakat részben vásárolták Buzától, részben pedig ajándékba kapták tőle anélkül, hogy tudták volna, hogy azok a tárgyak lopásból erednek. Az egyik orgazdasággal vádolt asszony azzal próbált védekezni, amikor az elnök megkérdezte, hogy nem volt-e neki gyanus, hogy Buza neki több pár uj cipőt ad el, hogy Buza kijelentette, hogy elválik a feleségétől és azért adja el a cipőt.

Az elnök erre megjegyezte, hogy ha valaki válik a feleségétől, abból még nem következik, hogy mezitláb jár.

A vádlottak után a biróság a károsultakat hallgatta ki tanuként, akik elmondották, hogy milyen holmijuk tünt el.

A bizonyitás befejezésével Makszimovics államügyész tartotta meg védbeszédét, amelyben teljes egészében fenntartotta a vádat és szigoru büntetés kiszabását kérte. Dr. Kellert Benő, dr. Csányi Tibor és Sztojanovics Radován védők védőbeszédei után a biróság meghozta az ítéletét, amely szerint bünösnek mondotta ki Buza Ferenc vádlottat tizenkét rendbeli betöréses lopás büntettében és mint visszaeső bünöst hatévi fegyházra itélte. Miklenovics Jusztikát orgazdaság büntettében mondották ki bünösnek és *kétévi börtönre* itélték. Ugyancsak orgazdaság vétségében mondották ki bünösnek *Erdélyi-Károlyi* Teréziát és nyolchavi fogházra itélték. Miklenovics Mata hathavi fogházat kapott orgazdaság miatt. Pavlovics Ferencet és Nagy-Torma Juliát kihágásért négyszáz-négyszáz dinár pénzbirságra itélték.

Legjobb hirdetési orgánum a „BACSMEGYEI NAPLO“

HIREK ... 11.

1918. november...

Akkor is ilyen nyirkos, beteg ősz volt, szüntelenül *muzsikált* az eső az ablakon, az uccák tele voltak püfledt, rothadó falevelekkel, négy óra után már itt is, ott is kigyulladtak a lámpák, mint a lazas szemek és emberek imbolyogtak a szürkületben, szivükben valami halálos bizonytalansággal és kétséggel.

A lövészárkokból tódultak vissza a katonák és ó, mirabile dictu, azt mondták *béke van*...

Béke.

Akkor még kamasz voltam és anyámtól, aki a városból jött, hallottam ezt a szót: *béke*. Olyan különös volt, ahogy kimondta; sirt és nevetett és egyre csak azt mondta: béke, béke, béke és: »hazajön apád...«

Azokban a napokban millió szemből buggyant ki a könny és millió ajak susogta bódultan: *béke*...

*

Most annak az ősznek tizenegyedik évfordulóját ünnepli az emberiség. Tizenegy éve, hogy a föld hátát ellepő lövészárkok, mint megannyi gyulladásos seb, felszakadtak és kiöntötték magukból azokat, akik a géppegyverek és gránátok viharában minden este bucsuztak az élettől. Tizenegy éve: megszünt az ágyuk és lángszórók pokoli tüzijátéka, az égen keringő gyilkos gépmadarak fáradtan leszálltak a földre, a szuronyok fénylő hegyén megaludt az utolsó piros vércsepp, a puska csövében kajánul leselkedő fekete halál megfulladt a szabadulás kitörő és mindent elsöprő viharában és a lövészárkok, a kavernák és kazamaták nyomorékjai énekelve, tombolva, a kirohbant szenvedélyek lázával és egy egész világrend elleni forró bosszu érzésével eltelve, visszatértek otthonukba, ahonnan az öldöklés furiája kiüzte őket.

1918 novemberében a nagy szinjátéknak vége volt. A tragédia, amely négy esztendőn keresztül futott a világ négy tájának szinpadán, elérkezett a fináléhoz. A hadviselő országok elkönyvelték a kétmillió egynéhányszázezer halottat, a mégennyi rokkantat, bénát, őrültet, vakot, a veszteségrovatba kerültek az árvák és betegek, a felégett falvak, a lerombolt városok, apák, anyák, testvérek és gyors ütemben megkezdődtek a konferenciák, amelyeken az az egyöntetü vélemény alakult ki, hogy *ilyesminek többé nem szabad előfordulnia*...

*

Az élők hazajöttek, a halottak ottmaradtak a drótsövények hálójában, a beomlott lövészárkokban, a Doberdó sziklasirjaiban, Flandria vércsatakos sikján és a gyilkos orosz ingoványokban. Kétmillió hullától meghizott az édes anyaföld, amely különbség nélkül ölelte tömegsirjaiba a francia, a német, a szerb, az angol, az orosz és magyar halottakat.

Tizenegy éve...

Azóta a tömegsirokon és a jeltelen dombokon kihajtottak a virágok, eke szántja a földet, élet indult a fekete barázdákban, a föld és a tengerfenék már kibékültek a halottakkal, *magukbaszivták kétmillió* ember piros szivét, csak még az élők lelkét nem járta át a szeretet és a megbocsátás, a barátság és testvériség meleg áramlata. Tizenegy béke-év nem volt elég a kiengesztelődésre és nem volt elegendő árra, hogy ami érték, sziv, jóság, terv és akarat négy esztendő alatt elpusztult, ujra visszajöjjön.

Az emberiség békevágyának feszitő energiája azonban nagyobb, mint azoké az elvakult keveseké, akik uj veszedelmek mágyáit épitik sok millió halott friss emléke és az élők boldogabb holnapba vetett törhetetlen hite fölé.

*

A békenap most bevonult az emberiség pirosbetüs ünnepei sorába. Minden évben egy napon egy percet szentel az ember a világháboru halottai emlékének. Hatvan másodpercig dermedt csend van a földön, megállnak a világvárosok sugárutain a motorok, a kerekek abbahagyják sőditő körforgásukat, a nyitt pályán megtorpannak a száguldó vonatok, a munkás kezében megáll a kalapács és rohanó életünk muló idejéből egy percet azoknak adunk, akik a harcterek vértölázott földjében alusszák álmukat.

És ebben az egy perces fenséges, közös, emberi, nagy gyászban és némaságban az élők milliói hallják a halottak ezreinek messziről jövő szomoru és elhalkuló hörgését, a végtelen időnek ebben a lemérhetetlenül kicsiny arányában visszaszáll az élők emlékébe a világháboru minden irtózatos kinja, fájdalma, könnye, szenvedése, az elesettek vádja, a vakok, a bénák, a nyomorékok panaszos sikoltása.

Csak egy percre.

Azután int a forgalmi rendőr és tovább száguld ezer utján az élet...

Szegedi Emil

*

— A szerb hadsereg bevonulásának évfordulója Szuboticán. November 13-ikán, szerdán van tizenegyedik évfordulója annak, hogy a szerb hadsereg bevonult Szuboticára. Mint eddig minden évben, az idén is megünnepli a város a szerb hadsereg bevonulásának évfordulóját. Szerdán a városi hivatalokban munkaszünet lesz. Délelőtt kilenc órakor a pravoszláv zsidó és református templomokban, tiz órakor pedig a Szent Teréz püspöki templomban lesz ünnepi istentisztelet, amelyeken részt vesznek a katonai és polgári hatóságok képviselői. A rendőrség november 13-ikára a következő rendeletet adta ki: szerdán, a szerb hadsereg bevonulásának napján a házakat fel kell lobogózni. Az összes üzletek egész napon át nyitva tarthatók és a piaci forgalomban sem lesz korlátozás.

— Dr. Franges földmüvelésügyi miniszter Irigen. Noviszadról jelentik: Dr. Franges Ottó földmivelésügyi miniszter vasárnap autón Irigre érkezett, ahol az irigi járás viszonyai felől érdeklődött. A miniszter megtekintette többek között az irigi hortermelő szövetkezetet, amelynek tudvalevőleg a földmivelésügyi minisztérium 100.000 dinár szubvenciót folyósitott.

— Noviszad polgármestere kiáltványban jelentette be a dunai bání hivatal müködésének megkezdését Noviszadról jelentik: Dr. Borota Braniszláv polgármester Noviszad város polgárságához kiáltványt intézett, melyben bejelentette a bání hivatal müködésének megkezdését. »Noviszad, amely eddig a Vajdaság kulturális és gazdasági központja volt, — mond a a kiáltvány, — most a Dunabánság, az egyik legkulturáliabb és legelőrehaladottabb bánság székvárosa lett. Ezzel maga a város is hatalmas lendületet kapott az előrehaladásra és a rohamos fejlődésre.« A kiáltvány végén a polgármester felhivja a lakosságot, hogy az uj bánsági közigazgatást szeretettel és előzékenységgel fogadja és támogassa nehéz feladatainak teljesitésében. A dunai bánság megszervezésével még nagyobb számban özönlenek majd Noviszadra a dunai bánság többi területeiről és legközelebb Noviszadra érkeznek a bání közigazgatás többi tisztviselői is és ezért a polgármester Noviszad lakosságának hagyományos vendégszeretetére való hivatkozással felkéri a polgárságot, hogy minden tekintetben legyen az ide érkező tisztviselők segitségére.

— Thomas Mann nyerte az irodalmi Nobel-dijat. Stockholmból jelentik: Az irodalmi Nobel-dijat Thomas Mann német irónak itélték oda. Thomas Mann egyike a német irodalom legkimagaslóbb alakjainak és nagy regénye, amelyet »Varázshegy« cimen magyarra is leforditottak, annakidején az egész világon nagy sikert aratott.

— A szuboticai 34-ik gyalogezred szlávája. A 34-ik szuboticai gyalogezred november 13-ikán, a szerb hadsereg bevonulása évfordulójának napján tartja meg védszentjének ünnepét. Délelőtt tizenegy órakor a 34. gyalogezred laktanyájában ünnepi kalácstörés és *tábori mise lesz, amelyen résztvesznek a polgári hatóságok* kiküldöttei, a tisztviselői kar, az összes kulturális egyesületek és más testületek. Szerdán délután a laktanya udvarán katonai mulatság lesz.

— Turisztikai kongresszus Noviszadon. Noviszadról jelentik: November 16-ikán és 17-ikén ül össze Noviszadon a turistaegyesületek országos szövetségének kongresszusa, amelyen résztvesznek a beogradi, zagrebi, ljubljanai, szarajevói és más turistaegyesületek kiküldöttei is. A kongresszust szombaton délelőtt kilenc órakor nyitják meg a városháza nagytermében. Vasárnap a kongresszus résztvevői kirándulást tesznek Szremszkikarloveira, a Krusedolba és a Venacra. Délben a zmajeváci menedékházban a noviszadi Fruska Gora turistaegyesület ebéden látja vendégül a kongresszus résztvevőit.

— Kétszázezer márkás ékszerlopás Berlinben. Berlinből jelentik: Vilhelm Perlovitz berlini ékszerészsegéd, aki az egyik legnagyobb berlini ékszerüzletben volt alkalmazásban, a napokban megbizást kapott főnökétől, hogy különböző ékszereket vigyen el egy hires színésznő lakására. A kétszázezer márka értékű drágságokat Perlovitz magához vette, de nem adta át a rendeltetési helyen, hanem megszökött. A rendőrség nagy apparátussal folytatja a nyomozást a nagystilü ékszertolvaj kézrekeritésére.

— A tartományi főispán elrendelte a tornyospusztai Nagyvölgy csatornázási munkálatait. Szentáról jelentik: Három héttel ezelőtt a tornyospusztai érdekeltek kérésére Gyorgyevics Szlobodán szentai polgármester a tartományi és városi mérnökökkel, továbbá Branovacski Szteván gazdasági tanácsnokkal a Nagyvölgy csatornázása ügyében helyszini tárgyalást folytatott az ottani gazdákkal. A tartományi főispán, mint elsőfoku vizjogi hatóság most küldte el határozatát Szenta város tanácsához és elrendelte a tervbe vett munkálatoknak a vizjogi törvény negyedik szakasza alapján az ugynevezett »hatósági kényszer« utján való elkészitését. A határozatot a törvények értelmében tizenöt napig közszemlére állitják ki. A tizenöt nap mulva jogerőssé váló határozat értelmében azután megkezdhetik a csatornázási munkálatokat. A szentai határban átvonuló közel tizenhárom kilométer hosszu völgybe négy méter széles és két és félméter mély vizlevezető csatornát épitenek, hogy a mocsaras és vad vizeket összegyüjtse és levezesse a Tiszába. Ezzel a munkálattal ezerszáz holdnyi terület termékeny szántófölddé válik. A tervbe vett munkát nyilvános árlejtésen adják ki. A munkálatok költségeit az érdekelt gazdák viselik a Nagyvölgy mellett fekvő földbirtokok szélességének arányában. Hozzávetőleges számitás szerint ötven-hatvan dinárba kerül minden gazdának a Nagyvölgy mentén huzódó földterület minden métere.

— Százötvenezer munkanélküli Ausztriában. Bécsből jelentik: A munkanélküliek száma októberben ijeszarányu növekedést mutat. A hivatalos statisztikai kimutatás szerint Ausztriában október 31-ikén 125.844 munkanélküli volt, vagyis kereken tizennégyezerrel több, mint az előző hónap végén. Ebben a számban csak az állami támogatásban részesülő munkanélküliek foglaltaknak. A segélyben nem részesülő munkanélküliek számát 25.000-re becsülik.

— Svájcban állitják fel a nemzetközi jóvátételi bankot. Baden-Badenből jelentik: A nemzetközi jóvátételi fizetések bankjának szervezőbizottsága egyhangulag elhatározta, hogy a bank székhelyéül Svájcot választják. A két belga delegátus, Franquis és Van Seeland a szavazás előtt eltávozott a bizottság üléséről, mert látta, hogy a többség Brüsszel ellen van.

— Konstantinápolyban feleségével együtt öngyilkos lett a sikkasztásért körözött berlini ügyvéd. Berlinből jelentik: Dr. Siegfried Áron berlini közjegyző és ügyvéd, aki nagyarányu sikkasztások után, néhány héttel ezelőtt megszökött Németországból és akit azóta Európa valamennyi fővárosában köröztek, öngyilkosságot követett el. Már napok óta az a hir keringett, hogy dr. Áron feleségével együtt Konstantinápolyba szökött, ahol egy másik berlini sikkasztóval, dr. Jacob Cohn ügyvéddel néz uj üzleti lehetőségek után, kedden délben távirat érkezett Konstantinápolyból, amely megerősitette ezt a hirt. A távirat egyuttal közölte, hogy dr. Áront és feleségét hétfőn délben holtan találták az egyik konstantináplyi szállóban. A közjegyző és felesége közös elhatározással ment a halálba. Bucsulevelet hagytak hátra, amelyben közlik, hogy nem birják tovább az üldözést és megválnak az élettől. Mindketten nagyobb adag mérget vettek be s reggelre holtan találták őket ágyukban. Dr. Áron sikkasztásainak összegét kétmillió márkára becsülik.

— Bicikli és motorkerékpár összeütközése három halottal. Augsburg közelében hétfőn este egy teljes sebességgel rohanó motorkerékpáros nekiment egy kerékpárosnak, akinek a biciklijén nem volt lámpa. Mind a ketten felborultak és az árokba zuhantak. A motorkerékpár két utasa koponyaalapi törést szenvedett és szörnyethalt. A biciklistát sulyos belső sérüléseivel az augsburgi kórházba szállitották, ahol éjszaka szintén meghalt.

— Macdonald klotürrel és éjjeli ülésekkel küzd a konzervativok ellen. Londonból jelentik: Az alsóház késő éjjel az özvegyi és aggkori nyugdijtörvényjavaslat második olvasásával foglalkozott. A konzervativok obstrukciója ellen a kormány kényszerüségből ismét a klotürt alkalmazza, de még igy is kénytelen lesz éjjeli ülésekhez folyamodni. Az is megtörténhetik, hogy a kormány a liberálisok segitségével megváltoztatja a ház időbeosztását, mert különben karácsonyig nem tudja letárgyalni a legsürgősebb törvényjavaslatokat.

— Közel négymilliárd dollár az Egyesült Államok költségvetésének végösszege. Washingtonból jelentik: Az 1930—31. gazdasági év költségvetése 3800 millió dollárt irányoz elő. Ez a tavalyi költségvetéssel szemben 111 millió dollár csökkentést jelent. A költségvetés részleteit csak a jövő héten hozzák nyilvánosságra.

— Vérfertőzés miatt letartóztattak egy berlini kőmüvesmestert. Berlinből jelentik: A rendőrség kedden ismét letartóztatta Richard Schulz kőmüvesmestert, akit néhány hónappal ezelőtt Zaepernich Hilda tizenegyéves iskoláslány meggyilkolásának gyanuja miatt egyszer már őrizetbe vettek, később azonban, pozitiv bizonyitékok hiányában, szabadlábra helyeztek. A letartóztatás ezuttal vérfertőzés büncselekménye miatt történt, amelyet a bruális kőmüves saját lányán követett el. A feljelentést Richard Schulz ellen egyik ismerőse tette meg. Richard Schulz kihallgatása alkalmával belsmerő vallomást tett, azt azonban ma is váltig tagadja, hogy Zaepernich Hilda meggyilkolásához köze lenne.

— Hatvanéves az anyák nemzetközi egyesületének elnöknője. Berlinből jelentik: Dr. Stöcker Helén, az anyák nemzetközi egyesületének elnöknője és az anyák, valamint gyermekek jogaiért küzdő nemzetközi liga megalapitója most ünnepelte hatvanadik születésnapját. Az elnököt születésnapja alkalmából barátai

és tisztelői bensőséges ünneplésben részesitették. Dr. Stöcker Helén, ki polgári foglalkozására nézve orvosnő, sok irányu elfoglaltsága mellett széleskörü tudományos irodalmi tevékenységet is kifejt. Szerkesztőnője a »Die Seksualfrage« cimü folyóiratnak és csak nemrégiben jelent meg az »Uj generáció« cimü kétkötetes munkája, amely a háboru utáni nemzedék szekszuális és szociális problémájával foglalkozik. Dr. Stöcker Helén könyve tudományos körökben nagy feltünést keltett.

— Négy társát lelőtte egy lengyel munkás. Párisból jelentik: A párisi barakktelepen a régi várfalak tövében hétfőn este vérfürdőt rendezett egy lengyel munkás. A munkás összeveszett több honfitársával és a civódás hevében revolvert rántott és tüzelni kezdett társaira. Négy lövést adott le és mind a négy lövés talált. Négy lengyel eszméletlenül esett össze, közülük hárman életveszélyes állapotban szállitottak kórházba, a negyediket a mentők részesitették első segélyben. A gyilkos lengyel munkást letartóztatták.

— Az angol munkáspárt hivatalos lapja uj kezekbe megy át. Londonból jelentik: A munkáspárt hivatalos lapja, a Daily Herald, január 1-én uj kezekbe megy át. A lap eddig a szakszervezetek tulajdona volt, mig most külön részvénytársasággá alakul át, amely január 1-én átveszi a Daily Herald nyomdáját és kiadóhivatalát. Az uj részvénytársaság részvénymajoritása magánkezekben lesz, mig a szakszervezetek a részvényeknek csak kis töredékét veszik át. A tranzakció célja a Daily Herald modernizálása és népszerüsitése. Az uj vállalat nagy propagandát indit a Daily Herald olvasótáborának növelése érdekében és január 1-étől kezdve a munkáspárt lapja egészen más alakban és nagyobb terjedelemben jelenik meg.

— Heimwehrfegyverkezés Stájerországban. Párisból jelentik: A Chakágó Tribune bécsi tudósitójának jelentése szerint Stájerországban titkos fegyverraktárt lepleztek le. A lap szerint a Heimwehr emberei 20.000 puskát, 400 géppuskát, 18 ágyut, 2 repülőgépet, továbbá automobilokat, lángszórókat és egyéb hadianyagokat halmoztak fel.

Irodalmi szenzációk — olcsó kiadás!

Maurice Paleologue
világhirü, szenzációs naplója

A cár országa a nagy háboruban

(Kulisszatitkok, udvari intrikák, szerelmek)

Három kötet *Ara 40 dinár*

*

A legolcsóbb

Dickens

1. Twist Olivér
2. Karácsonyi ének — Nehéz idők

Egy-egy kötet tartós, szép vászonkötésben *Ara 20 dinár*

Kaphatók

a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában

— Kiközösitettek egy matrózt, mert minden hajó elsüllyedt alatta. Konstanzaból jelentik: Katapotis Minas görög matróz 1896-ban lépett tengeri szolgálatba, a Meteor nevü hajón kezdte, amely a bolgár partok zátonyra került és elsüllyedt. Később egy angol gőzösre szerződött, amely szintén tönkrement a nyilt tengeren. Ezután még négy hajón teljesitett szolgálatot, de olyan balsors üldözte, hogy amelyik hajóra felszállt, az elpusztult, ő maga azonban csodálatosan mindig megmenekült. Két héttel ezelőtt a Regele Carol nevü hajon dolgozott s ez is zátonyra került. Katapotis a sulyos pillanatokban elbeszélte matróztársainak, hogy az egész szerencsétlenségnek ő az oka, mert amelyik hajóra eddig felszállt, ott mindig baj volt. Kijelentette, hogy ha most megszabadul, többé nem vállal szolgálatot. A hajót kiszabaditották és Katapotis szavának állott, kilépett a szolgálatból s mint egyszerü utas szállott hajóra, hogy hazamenjen Görögországba. Amint azonban a matrózok észrevették a jelenlétét, általános sztrájkkal fenyegetőztek, ha Katapotist le nem szállitják a hajóról. Katapotisnak szabályszerüen megváltott menetjegye volt s igy a kapitány nem utasithatta el s az ügy a révkapitányság elé került, amely kihallgatta Katapotist és szolgálati könyvéből megállapitotta, hogy mind a hat hajó, amelyen szolgált, szerencsétlenül járt. Igy a kapitányság a matrózoknak adott igazat, akik babonából nem akartak Katapotissal együtt hajózni. Leszállitották a hajóról és most vonaton lesz kénytelen hazamenni.

— Felrobbant löporgyár. Párisból jelentik: Toul városában Nancy mellett hétfő este felrobbant a löporgyár. A robbanás után az egész város füstfelhőbe borult, majd hamueső zudult alá. Egyelőre még nem tudják, hogy hány sebesülés történt. A város egész tüzoltósága kivonult. Az oltási munkálatok csak a tüz lokalizálására szoritkozhattak. A löporgyár közvetlen közelében álló gyártelepet sikerült megmenteni.

— Közép-Európa táncbajnoka egy ötvenéves angol lett. Prágából jelentik: A prágai Lucerna nagytermében folyt le a második nemzetközi tánceverseny Prága és Közép-Európa bajnokságáért. A versenyt heves küzdelem után az angol W. H. Heath háromszoros táncvilágbajnok nyerte meg. A világbajnok ötvenéves és a versenyen tizennyolcéves leányával vett részt.

— Bombát dobtak egy braziliai mozi nézőterére. Buenos-Airesből jelentik: Egy mozgófényképszinházban ismeretlen tettesek, valószinüleg olasz antifasiszták bombát dobtak a nézőtérre, mikor a vásznon A mai Olaszország cimü fasiszta filmkép pergett. Tizenkilenc néző sebesült meg, legnagyobb részük sérülése igen sulyos. A sebesüléseket nem annyira a bombarobbanás okozta, mint inkább a halálos rémület következtében támadt tolongás.

— Rendőrségi változások a szentai járásban. Szentáról jelentik: A szentai járási főszolgabiróság Drágin Nécó adai rendőrt nyugdijazta és helyébe Csejovics Dusán szentai lakost nevezte ki. Setyerov Veljkó martonosi helyettes rendőrvezetőt rendőrvezetőnek léptették elő. Kéri András és Lévai Antal martonosi rendőrök lemondását elfogadták, Koncz István martonosi rendőrt pedig elbocsájtották állásából. Helyükbe Vujnovics Obrád, Nikolics Iván, Lisics Brankó és Pecin Milán martonosi lakosokat nevezték ki. Malencsics Szteván horgosi rendőrt elbocsájtották állásából. Neducsics Miladent és Brcanovics Platont Horgosra rendőröknek nevezték ki.

Uj ügyvéd Sztaramoravicán. Bogosavljević Spasoje ügyvéd, volt b. topolai kir. járásbiró, szubotical kir. törvényszéki jegyző, ügyvédi irodáját Sztaramoravicán megnyitotta.

— Négy napidijas fog működni a dunai bánt hivatal szociálpolitikai és népegészségügyi osztályán. Beogradból jelenti az Avala: A szociálpolitikai miniszter a miniszterelnökkel egyetértésben megállapitotta a napidijasok számát az egyes bánsági hivatalok szociálpolitikai osztályaiban. A dunai bání hivatal szociálpolitikai és népegészségügyi osztályán négy napidijas fog dolgozni. Ezeket az eddigi tartományi egészségügyi referensek mellett dolgozó napidijasok sorából fogják kinevezni.

— Kommunista merénylet egy szobor ellen. Münchenből jelentik: Keddre virradó éjszaka Liegnitzben botrányos merényletet követtek el a szilléziai hősök emlékszobra ellen, amelyet nemrég állitottak fel. Ismeretlen tettesek, akik minden bizonnyal kommunisták voltak, vörös olajfestékkel bemázolták a szobrot és annyira tönkretették, hogy alig lehet majd helyreállitani. A kommunisták egyébként több középületet is vörösre mázoltak. Befestették a két liegnitzi polgári lap szerkesztőségi épületét is és az egyik szerkesztőség falára azt is rámázolták, hogy a különös tüntetést a vörös frontharcosok szövetsége rendezte. A rendőrség erélyes nyomozása eddig még nem vezetett eredményre.

Kozmetikai intézetemben a legmodernebb szépségápolást garancia mellett végzem. Szeplők végleges kikezelése elektrolizissel (többé nem ujulnak meg). Hajszálakat, szemölcsöket nyomtalanul távolitok el. Saját készitésü szeplő, májfolt, mitesser, pattanás elleni és arcfehéritő szerek otthoni kezelésre, puderek, szappan, krém, arcviz stb. kaphatók. Vidéki megrendelésre utánvéttel küldök. Tanitványok kiképzése. Roth Olga Szubotica, Kralja Alekszandra ul. 4

— **Litvánia uj külügyminisztere.** Kovnóból jelentik: Litvániában — mint ismeretes — a legutóbbi napokban részleges kormányválság volt, a külügyminiszter lemondott és helyébe most dr. Zauniust, a külügy-

minisztérium eddigi alállamtitkárát nevezték ki. Dr. Zaunius mindössze harmincnégyéves és egyike hazája legkiválóbb diplomatáinak. Az olasz származásu külügyminiszter nyolc év óta van diplomáciai szolgálatban és huzamosabb ideig Rigában, majd Prágában működött, mint követ.

— **A novibecseji Jadranszka Sztrazsa müsoros estéje.** Novibecsejről jelentik: A Jadranszka Sztrazsa helyi szervezete a pravoszláv *templomi énekkar*, a Szokol, valamint az orosz leányinternátus növendékeinek a közremüködésével rendkivül nivós estét rendezett. Dr. Matics Misa becskereki kórházigazgató bevezető beszéde után dr. Popovics Milán több dalt adott elő nagy sikerrel. A program többi száma is zajos tetszést aratott és a közönség meleg ünneplésben részesitette dr. Pirniczki Jován elnököt és Tomin Mita vezetőségi tagot, az est rendezőit. A müsor után reggelig tartó táncmulatság következett.

Ovomaltine

a természeles, üditő tápszer erősiti az izmokat és megacélozza az idegeket

12207

— **Aljechin marad a sakk világbajnoka.** Wiesbadenből jelentik: A sakkvilágbajnokság versenyében a huszonnegyedik játszma Aljechin és Bogoljubov között remivel végződött. Aljechinnek összesen tizenöt pontja van és igy a verseny szabályai szerint megtartja a világbajnokságot.

— **Kinevezték a noviszadi technikai középiskola igazgatóját.** Noviszadról jelentik: A közoktatásügyi miniszter a noviszadi technikai középiskola igazgatójává Kump Marián mérnököt, a szuboticai vasutigazgatóság noviszadi osztálymérnökségi szekciójának helyettes főnökét nevezte ki. Az érdekeltek a kinevezést nagy megelégedéssel fogadták, mert ugy Noviszad város, mint a noviszadi kereskedelmi és iparkamara részéről több izben történt intervenció a kitünő szakképzettségü Kump Marián kinevezése érdekében.

Az állami osztálysorsjegyek sorsjátékának főhuzásai

december 2.-ig tartanak

Huzás mindennap!

A huzások eredményeit mindennap közölni fogjuk

Lepedat és Jovanovics

sorsjegyfőárusitók, Subotica 132 6

A november 11-iki huzáson a következő számok nyertek:

4.000 dinárt nyert: 52976, 61748.

2.000 dinárt nyert: 7959, 34406, 71984, 72339, 75402, 83152, 86400, 122971.

500 dinárt nyert: 7730, 51, 72, 8038, 55, 80, 10570, 87, 13032, 15255, 56, 96, 15510, 24, 34, 24422, 39, 75, 88, 24708, 39, 28333, 59, 68, 32775, 33705, 37, 42, 57, 96, 35029, 46, 37453, 38506, 11, 40301, 8, 19, 27, 46, 62, 75, 78, 87, 45533, 66, 46567, 72, 81, 99, 48828, 49207, 56, 59, 61, 58518, 54, 60010, 18, 58, 80, 62958, 76, 67921, 42, 93, 71281, 86, 71925, 52, 71, 72357, 73340, 94, 75420, 78244, 65, 81097, 83166, 72, 76, 83507, 61, 93, 86113, 21, 57, 91121, 68, 91810, 26, 51, 98718, 32, 57, 76, 83, 99112, 14, 105316, 79, 93, 108035, 54, 59, 99, 108602, 57, 64, 71, 110327, 35, 113122, 115028, 71, 116915, 118728, 30, 33, 43, 79, 120842, 62, 93, 122986, 123288, 124375, 80, 124624, 27, 78, 96, 97.

— **Beograd és Noviszad versengése egy Eisenhut-képért.** Noviszadról jelentik: Még az impériumváltozás előtt Bácsmegye törvényhatósága nagy anyagi áldozatokkal megszerezte Eisenhut Ferencnek, a palánkai származásu hires festőművésznek »Szentai csata« cimü festményét, amely a müvésznek kétségtelenül legértékesebb alkotása. A közel nyolc méter hosszu és hat méter magas festmény tökéletes remekmü. Az impériumváltozás után a kép a szombori megyeháza disztermét ékesitette és a festmény ma is ott van elhelyezve. A bácskai tartományi főispánság és a bácskai tartomány megszüntetésével felvetődött a kérdés, hogy mi történjék a hatalmas méretü és nagyértékü festménnyel. Krstonosics Péter noviszadi ujságiró, az ismert képszakértő akciót indított, hogy Eisenhut Ferenc mestermüve Noviszadra, a báni székhelyre kerüljön. Ugyanakkor Beogradban is akció indult, hogy a festményt a beogradi muzeum részére szerezzék meg.

— **Hivatalok költözködése Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A városházán kedden kiüritették a rendőrkapitányi iktatót és kiadóhivatalt, amelyeket a rendőrfőtiszti szobába helyeztek át. A községi biróságot és az erkölcsrendészeti hivatalt a földszinti 15-ös számu szobába helyezték át, ahol eddig Boksán Radivoj adó- és pénzügyi tanácsosnak a hivatala volt. A kiüritett rendőrségi helyiségekbe a báni hivatalok házipénztárát helyezték el. A legközelebbi napokban dr. Momirovics Veljkó noviszadi főkapitány is átadja helyiségeit és hivatalát a kapubejáratnál balra levő szobába helyezi át, amely eddig az ügyeletes rendőrkapitány hivatala volt.

— **Felépült a chikágói negyvenemeletes operaház.** Chikágóból jelentik: Most fejeződött be a chikágói operaház épitkezése. Ez a hatalmas szinházépület is

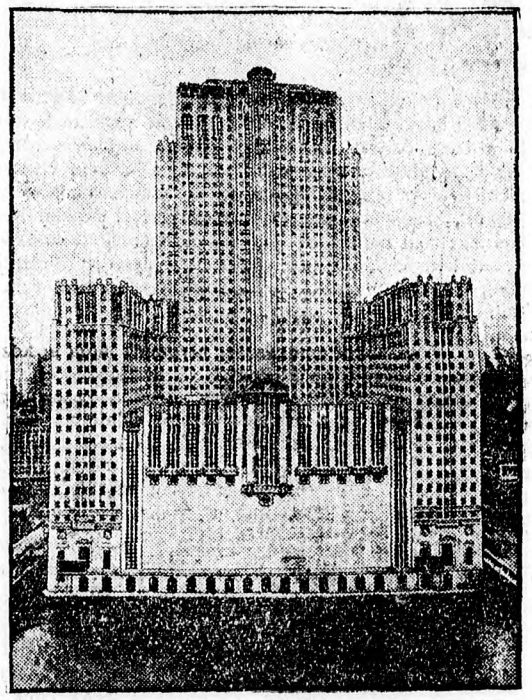

igazi amerikai méretü, negyvenemeletes és a szinházi irodákon kivül valamennyi operaházi tagnak is kényelmes lakás jutott benne. Az uj szinházat a napokban nyitják meg ünnepélyes keretek között.

— **Tanitói áthelyezés.** Petrovoszelóról jelentik: A közoktatásügyi miniszter Vukovics Mária tanitónőt Petrovoszelóról Szentára helyezte át.

— **Pénzügyi ellenőrséget létesitenek Sztariszivácon.** Noviszadról jelentik: A pénzügyminiszter a noviszadi pénzügyigazgatóság javaslatára rendeletet adott ki, amely szerint Sztariszivacon a cukorgyárnál pénzügyi ellenőrséget állitanak fel. A pénzügyi ellenőrség a szombori pénzügyőrségnek lesz alárendelve.

— **A bécsi autós banditák el akarták rabolni a reichstadti herceg koporsóját.** Bécsből jelentik: Azoknak az autós banditáknak kihallgatása során, akik Kandler pénzbeszedőt megtámadták, kiderült többek között, hogy a suhancok klubot alakitottak, amelynek az élén elnök és pénztáros állt. A pénztárosnak azt volt a feladata, hogy minden áron, esetleg erőszakos uton is, pénzt szerezzen. A klub különböző kávéházakban tartotta üléseit és a letartóztatottak előadása szerint alaposan megbeszélték az amerikai rablótámadásokról szóló ujságcikkeket. Kihallgatásuk során bevallották, hogy be akartak hatolni a Kapucinusok sirboltjába és el akarták rabolni Napoleon fiának, a reichstadti hercegnek holttestét, amelyet azután a franciáknak akartak eladni. A fiatalemberek, akik nyilvánvalóan mindenre el voltak szánva, elmondották, hogy ketten közülük: Prapotni Vilibald és Pfeiffer Péter rövid idővel ezelőtt benn voltak a sirboltban és egy őrizetlen pillanatban mértéket vettek a reichstadti herceg koporsójáról. Elhatározták, hogy a sirbolt felett levő bankház padlóján megfelelő rést vágnak és azon keresztül távolitják el a koporsóval együtt a holttestet, amelyet autón akartak elszállitani.

— **A crnagorai csodaorvos a vádlottak padján.** Cetinjéből jelentik: Crnagora nagyobb községeiben és különösen Niksics környékén évek óta müködött egy Urosevics Szak nevü ember, akit a lakosság csodaorvosként tisztelt. Urosevicshez olyan betegeket vittek, akikről az orvosok már lemondtak. A csodaorvos hire messze környékre eljutott és végül a hatóságok is tudomást szereztek Urosevics müködéséről. Tiltott kuruzslás büntette miatt emeltek vádat a csodaorvos ellen, akinek ügyében hétfőn tartották meg a főtárgyalást a niksicsi törvényszéken. A tanuk valamennyien kedvezően vallottak a vádlottra nézve, a kihallgatott orvosszakértők pedig kijelentették, hogy Urosevics gyógymódja, amely különböző füvek és ártalmatlan folyadékok rendeléséből állott, se nem ártott, se nem használt a betegnek. A törvényszék a csodaorvost felmentette a kuruzslás vádja alól, a további müködésétől azonban eltiltotta. Az ügyész a felmentő itélet ellen felebbezést jelentett be.

Dr. Horváth Móric ügyvéd irodáját Manojlovićeva ul. 8. (Ruif-palota) helyezte át.

— **Január elsején megnyitják a sejlovói árvaházat.** Noviszadról jelentik: A Matica felügyelete alatt álló Trandafil-árvaház igazgatósága kedden délelőtt megtartott ülésén elhatározta, hogy a Sejlovon emelt alapitványi árvaházat január elsején megnyitják. Az árvaházba való felvételre tizenhét leány jelentkezett, de ezek közül csak tizenkettő felelt meg az alapitó által előirt felvételi feltételeknek.

Ne feledjtse el!

Az állami osztálysorsjegyek főhuzása november 7.-től december 2.-ig tartanak naponta. Sorsjegyek állandóan kaphatók „Bristol"-nál Noviszád, Željeznička ul. 27

12361

— **Hatvanéves a beogradi Nemzeti Szinház palotája.** Beogradból jelentik: Hétfőn volt hatvan éve annak, hogy a beogradi Nemzeti Szinházat mostani helyén megnyitották. A megnyitó előadás keretében Maletics Gyorgye »Mihajlo herceg emlékünnepe« cimü alkalmi darabja került szinre parádés szereposztásban.

Köszönöm! Nem kérek mást, csak *Popovics-féle DESZANKA-krémet!*

— **Rablótámadás az országuton.** Mitrovicáról jelentik: Morgenstern Péter mitrovicai kereskedő vasárnap kocsiján Csalmára ment. Útközben ismeretlen emberek megállitották a kocsit és megtámadták a benne ülő kereskedőt. Morgenstern Péter nem vesztette el lélekjelenlétét és revolveréből több lövést tett a támadókra, akik közül az egyiket meg is sebesitette, mire a többiek elmenekültek. A mitrovicai csendőrség nyomoz a tettesek után.

Használt

perzsakabát

alkalmi árban olcsón eladó!

Ud. Jovana Vojnića, Sučićeva 3.

13374

— **Jóváhagyták a Frohsinn német dalárda alapszabályait.** Noviszadról jelentik: Most érkezett meg Noviszadra a bácskai tartományi főispánnak az a rendelete, amellyel a Frohsinn noviszadi német dalegylet alapszabályait változatlanul jóváhagyta.

— **Előadás a noviszadi Népegyetemen.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Népegyetemen szerdán Petrovics Szvetiszláv beogradi iró, a Knjizsevni Glasnik szerkesztője tart előadást. A kitünő iró »A vig költő szomoru élete« cimen Moliére-ről, »Egy tehetséges lány« cimen Baskircsev Mária orosz költőnőről, ezenkivül általános irodalmi kérdésekről fog előadást tartani.

— **Kinevezés.** Noviszadról jelentik: Az épitésügyi miniszter Gasparinit, az épitésügyi miniszterium osztályfőnökét a dunai bánság technikai osztályának főnökévé nevezte ki.

A száj- és garatüreg

a legveszélyesebb ut, amelyen át a betegségokozók szervezetünkbe kerülhetnek.

A legbiztosabb védelmet esetle es meghülés, ná ha vagy toro baj esetén a jóizü Dr. Wander-féle

ANACOT-PASTILLÁK

nyujtják. Óvakedjünk azonban olyan készitmények tól, amelyekkel mostanában az Anacot-pasztillákat utánozzák. 12 6

— Ingyen gyógyítják Tornyospusztán is a szegényeket. Szentáról jelentik: Dr. Borgyoski Milivoj városi főorvos előterjesztése és a városi tanács határozata alapján a közegészségügyi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy Tornyospusztán ingyenesen gyógyítsa a hatósági orvos a szegénysorsu betegeket. A szegénysorsu betegek ingyenes kezelését dr. Halász János tornyospusztai orvos november 12-ikén kezdi meg.

Köhögést, meghülést, rekedtséget, tüdőbajokat biztos eredménnyel gyógyít a *Sirolen*. Gyógyszertárakban kapható.

— Elektrifikálják a délszerbiai községeket. Beogradból jelenti az Avala: Demetrovics Juraj kereskedelemügyi miniszter a beogradi Ipar és Kereskedelmi Banknak, amelynek Makison villanytelepe van, megengedte, hogy a délszerbiai falvak elektrifikálásával foglalkozzék.

A modernül felszerelt Kassovitz-pensio, a vasutigazgatósággal szemben, a legkényesebb igényeket is kielégíti.

— A vonat elé vetette magát egy tizenhatéves szrbobráni fiu. Noviszadról jelentik: Devecserszki Marinkó szrbobráni tizenhatéves fiu borzalmas módon vetett véget életének. Vasárnap hajnalban a szrbobráni pályaudvar közelében, amikor a sztaribecseji vonat berobogott, a sinekre vetette magát és a vonat halálra gázolta. A mozdony teljesen leszelte a szerencsétlen fiu fejét. Zsebében egy levelet találtak, amelyet Devecserszki a szülőhöz intézett és amelyben bejelenti, hogy öngyilkos lesz. A szrbobráni rendőrség meginditotta a nyomozást.

— A beogradi Obilics noviszadi hangversenye. Noviszadról jelentik: A beogradi Obilics egyetemi dalárda november 16-ikára tervezett noviszadi hangversenyét, amelyet az Ingyenkenyér egyesület rendez, december 14-ikére halasztotta. A hangversenyen százhatvan tagu énekkar vesz részt.

A világ csodája! Csak rövid ideig. A barcelonai világkiállitásra utazva a müncheni Kövér Rózsika, aki 22 éves és 270 kg. nehéz, meglátogatta városunkat is. Mint egyéves gyermeket az anyja nem birta hordani, hároméves korában 43 kg., hatéves korában 78 kg. nehéz volt. Iskolába kocsival vitték. Tizenkétéves korában 140 kg. nehéz volt. Most 270 kg. nehéz és 178 cm magas. Látható minden nap reggel 9 órától este 9 óráig Pašićeva 2. Belépődij felnőtteknek 4 dinár, ifjuságnak 3 dinár, gyermekeknek és katonáknak 2 dinár.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta »*Ferenc József*« keserüviz, naponként többször bevéve, hathatós segitséget nyujt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a *Ferenc József* viz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszertárakban, drogérjákban és füszerüzletekben. 21

— Agyonlőtte a barátját. Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken kedden tárgyalták Hrbocski János sztanisicsi legény bünperét. Hrbocski 1928. októberében korcsmai mulatozás közben lövöldözni kezdett és véletlenül agyonlőtte barátját, Napora Ferencet, aki a helyszinen meghalt. A biróság a vádlottat másfélévi börtönre itélte.

SPORT

A vidéki elsőosztályban nem hozott lényegesebb változást a vasárnapi forduló

A nagy érdeklődéssel kisért vidéki elsőosztályu bajnokság már kapuzárás elé érkezett. Mindössze egy mérkőzés lejátszatlan, a Szombori TK—sztaribecseji Szoko között. A mérkőzést Szomborban tartják meg. Ha a Szoko győz, akkor a szombori Sport mögött a második lesz. Az SzTK győzelem felboritja a középhelyezéseket. A Vrbászi SC rutinos csapata kiköszörülte a mult vasárnap Szentán ért csorbáját és erős küzdelem után sáját otthonában kényszeritette megadásra a Szombori TK-t. A VSC ezzel az értékes győzelmével a negyedik helyen lévő Odzsaci SC helyére került, mig az OSC a tabella közepén az 5. helyet foglalja el.

A Szentai AK, Szombori Zsak és Szoko a tavaszi szezonra megmaradtak régi helyükön.

A vidéki I. osztályu bajnokság állása:

1. Szombori Sport	8	6	1	1	23:10	13
2. Dulcis	8	5	1	2	18: 9	11
3. Sztaribecseji Szoko	7	4	1	2	17:10	9
4. Vrbászi SC	8	3	3	2	12:11	9
5. Odzsacii SC	8	3	2	3	14:16	8
6. Szombori TK	8	3	1	3	12: 8	7
7. Szentai AK	8	3	—	5	7:12	6
8. Szombori ZsAK	8	2	1	6	10:20	5
9. Szombori Szoko	8	1	—	7	9:31	2

ODZSACI

Ökonom FC old-boy—OSC old-boy 11:1 (4:1). Dr. Ertl-serlegdöntőmérkőzés. Biró: Leszmeister. Az Ökonom old-boy csapata gólzáporral verte az OSC öreg játékosait és ezzel a győzelemmel az Ökonom másodizben és egyuttal örökre megnyerte a szép kiállitásu dr. Ertl-serleget.

VINKOVCI

Hajduk SC (Oszijek)—Szloga 3:1 (3:1). Az oszijegi bajnokcsapat komplett felállitásban vette fel a küzdelmet megerősitve Pilkóval és Pichlerrel, akik kitünően szerepeltek. A csapat legjobb része a védelem volt. Steirerer ismét bebizonyitotta, hogy ő a legjobb centerhalf Oszijeken. Tóth fáradhatatlanul dolgozott. A csatársorban Pichler volt a legjobb. A vinkovcii csapat legjobb része a védelem volt. A csatársorát balszerencse üldözte, legjobb emberük a balösszekötő volt. A gólokat Pichler (2) és Fritz lőtték, mig a Szlogáét a balösszekötő.

APATIN

Dulcis—Tri Zvezde 4:2 (2:0). Biró: Blazsek. Az ujvrbaszi csapat Mracsek nélkül is komplett együttest tudott kiállitani és szép játékkal lepte meg a nagyszámu apatini közönséget. Ezzel szemben a Tri Zvezde még mindig kénytelen kisérleteznі a centerhalf és jobbhátvéd posztján és igy két tartalékkal állt ki a mérkőzésre, akik nem váltották be a hozzájuk füzött reményeket. Az apatini csapat megérdemelten vesztete el a mérkőzést. Az első percekben még a Tri Zvezde támad, de öt perc mulva már védekezni kényszerül. A Dulcis a tizenötödik percben kornerből szerezte az első gólt. Katatics a huszadik percben 2:0-ra emlte a gólok számát. A *második félidőben* Apatin a SzAND elleni felállításban játszott, gólt azonban Skoda lő a huszonkilencedik percben és igy a Dulcis vezet 3:0-ra. A huszonhatodik percben a védelembe visszament Krómer felszabaditó rugásával Zimmermann megszökött, beadásával Czár kitört és lövését Molnár kapus már nem tudta fogni (3:1). Dulcis erősitett és gyönyörü kombináció *után* Skoda *védhetetlen* lövéssel megszerezte a negyedik gólt. A harminckettedik percben Czár kitörni készül, de fautolják. A szabadrugást ő lövi, a Dulcis védlemle falanxot állit fel, az élés labda azonban utat talál a hálóba. Az apatini csapat erősen megérezte Fitzi hiányát. Az első félidőben beállitott Gasz abszolút rossz volt. Krómer csak a *második félidőben* volt jó, akkor is csak a *hátvéd helyén*. A csatársorból egyedül Czár tünt ki gólratörő játékával. Kis szerencsével több gólt lőhetett volna. Ezzel szemben a Dulcis csapata formás és szép játékot mutatott. Különösen nagyon tetszett Lerch, Skoda, Molnár és Katatics. A halfsor nagyszerü erőkből áll és az döntötte el a mérkőzés sorsát is. Blazsek biró jól vezette a mérkőzést.

BECSKEREK

ZsAK—Radnicski 1:1 (1:0). Biró: Schubert. Bajnoki mérkőzés. A játék az első félidőben szép volt, a második félidőben azonban elfurvult. A ZsAK ellen a tizenötödik percben tizenegyes büntetőrugást itélt meg a biró, mert Bogyay homlokon rugta Krauszt Erie a ZsAK levonult a pályáról és csak percek mulva tért vissza. A játék végén valaki ugy mellenrugta Gaborovot, a Radnicski játékosát, hogy ájultan terület el a földön.

Obilics—Jedinsztvo 7:1 (2:1). Biró: Brkics. Bajnoki mérkőzés.

Borac—Schwäbische 3:1 (2:1). Biró: Mojics Iván. Bajnoki mérkőzés. Mindkét csapat tartalékokkal szerepelt.

Orao—Vojvodina 4:1 (3:1). Bajnoki mérkőzés.

MOL

Moli Soko—Becseji Radnicski 1:1 (1:1). Barátságos. Biró: Danis. (Sztaribecsej). A Soko a következő felállitással állt ki: Sztepancsev — Kaledzsics, Bartók, Kozma — Igracsev, Benedek, Havar — Martincsevics, Macskaski III., Macskaski II., Popovics. — Radnicski: Szögi — Zimányi, Szabó — Bartusz, Sági II., Zebics — Bata, Rigó, Kuntscher, Osztojics, Ric. A harmincadik percben Macskaski III.-nak sikerül áttörnie a Radnicski védelmén és megszereznie a vezetést. A gól után a becsejiek kerülnek fölénybe és a harminnyolcadik percben Ric szép góljával egyenlitenek. A második félidőben mindkét csapat a győztes gól megszerzésére törekszik, azonban az eredmény nem változik. A Sokoból a két Macskaski, a két hátvéd és a kapus, a Radnicskiből Kuntscher, Szabó, Sági II. és a kapus váltak ki. Danis biró kitünően vezette a mérkőzést.

SZTARIBECSEJ

Soko—Szlovacski (B. Petrovac) 2:1 (1:0). Barátságos. Biró: Lozanov (Sztaribecsej.) A mérkőzésre a Szlovacski a következő felállitással állt ki: Sztupanszki — Bulik, Dohus — Labacs, Hlavacs, Fuchs — Hüttenberger, Rajkovics, Sandalj, Cservenszki, Orosz. Soko: Nagy — Kalenics, Vujicsics — Károlyi, Dél, Vorgics — Pollák, Arnovljevics, Balczár, Kovacsev, Jelics. A Soko kezd és rögtön támadásba megy, azonban a Szlovacski védelme kitünően ment. A tizenharmadik percben kavarodás a Szlovacski kapuja előtt és az egyik hátvéd lábától visszapattanó labdát Arnovljevics a hálóba juttatja. A gól után a Soko tovább támad, de Kovacsev több biztos gólhelyzetet kihagy. A második félidő ismét Szoko fölénnyel kezdődik. A huszadik percben a Szlovacski kerekedik felül. A huszonötödik percben a Szlovacski balösszekötője áttör a Soko védelmén és védhetetlenül egyenlit. A gól után a Soko erős iramba fog és a harmincegyedik percben Jelics révén a győztes gólt szerzi meg. A Szlovacskiból a kapus, a centerhalf, a jobbhátvéd és a center váltak ki, a Sokoból Dél, Jelics, Kalenics voltak jók.

SZENTA

Tesla—Szentai Radnicski 2:2 (1:1). II. osztályu döntő bajnoki. Biró: Sonnenberg. A mérkőzésre a Tesla a következő felállitással állt ki: Szökő — Papp, Csányi — Balaska, Janek I., Benkó — Fucsik, Tilanyi, Kövágó, Janek II., Mágori. — Radnicski: Radócky — Botos, Serfőző — Steinberg, Major, Bokros — Lakatos, Borbély II., Burány, Borbély I., Ujházy. A tizedik percben Fucsik beadását Janek II. védhetetlenül a kapu jobb sarkába helyezi. A gól után a Tesla még erősebben támad, a csatárok azonban nagy balszerencsével küzdenek. A huszonötödik percben a Radnicski felszabadul és erősen támad. A huszonhetedik percben Borbély I. összefut az egyik Tesla hátvéddel és sérülten kiáll. A Radnicski tovább támad és a negyvenedik percben Benkó, a Tesla balhalfja a tizenhatoson belül *kézzel érinti* a labdát. A *megitélt tizenegyest* Borbély II. belövi. A *második félidő* Radnicski támadással kezdődik és már az első percekben a Tesla védelem hibájából Ujházi gólt ér el. A váratlan gól felvillanyozza a Teslát és hatalmas iramba fogja Radnicski elszántan védekezik. Egymás után három korner következik Szenta ellen. A harmadik kornert Fucsik lövi és a labdát Janek II. *védhetetlenül a hálóba fejeli.* A Radnicskiből Radócki kapus, Botos és Serfőző hátvédek és Major centerhalf váltak ki, a Teslából minden játékos egyformán jó volt. Sonnenberg biró mindkét fél megelégedésére vezette le a rendkivül izgalmas mérkőzést.

A sztaribecseji Tesla a tiszavidéki II. osztály őszi első helyezettje. A tiszavidéki második osztályu bajnokság vasárnap fejeződött be a Tesla—Szentai Radnicski mérkőzéssel Szentán. A mérkőzés, mint ismeretes, *2:2 (1:1) arányban* eldöntetlenül végződött s igy a Tesla lényegesen jobb gólarányával megtartotta első helyezését az őszi szezonban. A Tesla teljesitménye annál nagyobb dicséretet érdemel, mert a csapat most vesz részt először a bajnokságban és alig egy éve áll fenn. A fiatal játékosokból álló csapat a tavasszal egy kivételével minden mérkőzését *a hazai pályán fogja lejátszani* és az eddigi vidéken aratott győzelmei után itélve meg fogja nyerni a csoportbajnokságot. A bajnokság őszi fordulójának végleges állása a következő:

1. Tesla	5	4	1	—	14	3	9
2. Szentai Radnicski	5	4	1	—	12	6	9
3. Sztarakanizsai AK	5	2	—	3	16	11	4
4. Sztarib. Radnicski	5	2	—	3	9	10	4
5. Adai Sport Klub	5	2	—	3	10	14	4
6. Bacskogradistei AK	5	—	—	5	—	17	—
7. Szentai AK	8	3	—	5	7:12		6

OSZIJEK

Makkabi—Croatia 2:1 (1:0). Bajnoki mérkőzés. Biró: Karner. Makkabinak csak nehéz küzdelem után sikerült megszerezni a két pontot és ezzel együtt az első helyezést. A Makkabi legjobb embere Mayer volt, aki gyönyörü lövésével megszerezte csapatának a győzelmet. Croatia minden embere nagy felkesedéssel küzdött.

A II. osztályu bajnoki tabella a következő:

1. Makkabi	3	3	—	—	9	2	6
2. Graficsár	4	2	1	1	12	4	5
3. Viktoria	2	1	—	1	2	7	2
4. Croatia	3	—	1	2	4	7	1
5. Olympia	2	—	—	2	0	8	0

GYURGYENOVAC

Gradjanszki (Oszijek)—Taninpila 11:1 (5:0). Az oszijeki Gradjanszki komplett csapattal vette fel a küzdelmet és egész idő alatt védekezésre szoritotta a Djurdjenovaci csapatot.

BELIMONASTIR

Gradjanszki I b. (Oszijek)—Spárta 2:0 (0:0).

BILJE

Graficsár SC (Oszijek)—Silnji SC 3:0 (2:0).

VALPOVO

Sport Club (Belistye)—SC Jovalia 5:1 (4:0).

BELISTYE

Spárta (Vukovár)—SC Zseljeznicsár 4:2 (1:1).

SZOMBOR

Pincérek—Cukrászok 6:0 (3:0)

Kincses — országos bajnok. Ljubljanából jelentik: Vasárnap rendezték meg Ljubljanában az országos birkózóbajnokság versenyeit, amelyen Kincses, a kitünő szuboticai birkózóbajnok is indult. Kincses sulycsoportjában a közép a) sulyban valamennyi ellenfelét fölényesen legyőzte és megszerezte az országos bajnokságot. A ljubljanai versenyen a szombori Nagy (közép b) és a szentai Belicsán is kitünően szerepelt.

Petschauer Attila Noviszadon. Noviszadról jelentik: A Juda Makkabi november 23-ikán este nyolc órakor a Szlobodában rendezi meg nemzetközi vívóakadémiáját, amelyen Petschauer Attila, a világhírű vívó is résztvesz. Kivüle Jugoszlávia minden neves vívója, igy többek között Frölich (Szubotica), a *többszörös* jugoszláv kardbajnok, Kaufer a kardvivóbajnokság második helyezettje (Szubotica), Löwenthal és Dömötör a kitünő szuboticai vivók (Szubotica), Freund György (Becskerek) a jugoszláv törvivóbajnok és olimpikon, azonkivül a beogradi, zagrebi és a becskereki vivók nagy számban, valamint a Jugoszláviában élő mesterek közül *Toricelli* szuboticai, Chrisztian becskereki mester, — aki ujból amatőrré való nyilvánitását kérte a vivószövetségtől — és Hubert a noviszadi mester vesznek részt a nagyszabásu versenyen.

OSZIJEK

Szlávija—Zseljezsnicsár 7:0 (2:0). Oszijekről jelentik: Vasárnap játszották le Oszijeken az őszi bajnoki forduló utolsó előtti mérkőzését. A Szlávia megismételte a multvasárnapi hatalmas győzelmét és 7:0 arányban lehengerelte a Zseljezsnicsárt és győzelmével a bajnoki tabella élére került. A mérkőzésnek mintegy nyolcszáz főnyi közönsége volt. Az eredmény teljesen reális. A győztes csapat legjobb része Konrád—Hrs—Pintár a közvetlen védelem volt. A halfsor megállotta a helyét, legjobb embere Lechner volt. A csatársor legjobb emberei Urbán, Andusics és Dragovics voltak. A Vasutas csapat erőssége szintén a közvetlen védelem volt, de a hatalmas *ostrom alatt végül is öszeroppant.* Kivülök még a centerhalf és a balösszekötő volt jó.

Az elsőosztályu bajnokság állása a következő:

1. Szlávija	3	2	—	1	14	4	4
2. Gradjanszki	2	2	—	—	6	2	4
3. Hajduk	2	1	—	1	4	6	2
4. Vasutas	3	—	—	3	1	13	0

A vasárnapi Hajduk—Gradjanszki derbymérkőzésen fog eldőlni, hogy melyik csapat marad az első helyen.

Halálozás. Sándor István, a szuboticai ifjusági sportbizottság többszörös válogatottja katonai szolgálata alatt Stibben meghalt. Holttestét szülei hazahozatták Szuboticára és hétfőn délután helyezték örök nyugalomra a Szentai-uti temető családi sirboltjába. A temetésre kivonult a katonaság, számos sportoló és az elhunyt barátjai nagy számban. A sirnál az ifjusági sportbizottság nevében Perl Atila és Tönköly Sándor mondtak megható bucsubeszédet.

Még ebben az évben elkészül a noviszadi közuti hidhoz vezető feljárók burkolata. Noviszadról jelentik: A városi tanács árlejtést irt ki a noviszadi hidfő feljárójához vezető ut kövezéséhez szükséges kőszállitására. A pályázatra a Bazalt d. d., a Paragovó d. d., dr. Frank Mihály beogradi mérnök és Poznyakov Sergije noviszadi vállakozók küldték be ajánlatukat. A városi tanács ugy döntött, hogy a 230.000 dinárt kitevő kőszállitási munkát megosztja és az anyag szállitásával a Bazalt d. d.-t, Paragovo d. d.-t és dr. Frank Mihályt bizza meg. Az utépitési munkálatokat még ebben az évben megkezdik és be is fejezik.

Kereskedelmi és ipari osztályokat szervezhetnek egyes bánui hivataloknál. A bániai hivatalok szervezéséről szóló törvény rendelkezései szerint, azoknál a bániai hivataloknál, ahol ennek szüksége felmerült, nyolcadik osztályként kereskedelmi, ipari és gyáripari osztály is megszervezhető, amelyhez bányaszekciót is hozzá csatolnák. Ilyen kereskedelmi osztályokat a dunai, ljubljanai, zagrebi, szpliti, szarajevói és szkopljei bániai hivataloknál szervezhetnek.

KÖZGAZDASÁG

Milyen dijakat számithat fel a végrehajtó?

A noviszadi felebbviteli biróság elnöke a biróság egész területére szabályozta a végrehajtói dijakat

Noviszadról jelentik: Dr. *Ignyátovics* Nikola, a noviszadi felebbviteli biróság elnöke az igazságügyminiszter felhatalmazása alapján a felebbviteli biróság területén müködő birósági végrehajtók járandóságait következő rendelettel szabályozta:

Több oldalról felmerült az a panasz, hogy a felebbviteli biróság területén müködő birósági végrehajtók járandóságait a biróságok nem egyöntetüen állapitják meg, amit azzal indokolnak, hogy a noviszadi felebbviteli biróság területén müködő csaknem valamennyi törvényszéknek, sőt az egyes járásbiróságoknak is külön tarifájuk van. Érvényben van ugyan az 1871. évi végrehajtási törvény *ide vonatkozó* szakasza és a magyar igazságügyminiszter 1891-ben kiadott ezzel kapcsolatos rendelete, az előirt tarifák azonban elévültek és igy az utóbbi tiz esztendőben a birósági végrehajtók dijazását a biróságok saját belátásuk szerint állapitották meg.

Szemelőtt tartva tehát azt, hogy az emlitett előirások valóban nem felelnek meg az ujabb idők követelményeinek és a birósági végrehajtók egzisztenciája gyakran veszélyben van, a noviszadi felebbviteli biróság elnöki tanácsa szükségesnek tartotta, hogy ezt a kérdést rendezze és ezért november 7-i ülésén határozatot hozott, amellyel szabályozta a noviszadi felebbviteli biróság területén müködő birósági végrehajtók dijazását.

A szabályzat első szakasza értelmében a végrehajtói dij érték szerint 500 dinár után tiz dinár, 1000 dinár után 20 és kétezer dinár után 25 dinár. Tizezer dinárig minden további ezer dinár után öt dinár jár, tizezer dináron felül minden további ötezer dinár után tiz dinár fizetendő, az egy napon végzett végrehajtás dijazása azonban nem haladhatja tul a kétszáz dinárt. Az illetékes biróság minden esetben döntést hoz, hogy a végrehajtás mennyi idő alatt végezhető el, tehát hány nap után jár a végrehajtási dij. Az utazási és kiszállási költségeket a biróságok a *hivatalnokokra* vonatkozó kiszállási és költözködési törvények idevonatkozó szakaszai szerint állapithatják meg, figyelembe véve azt, hogy a kiszállás a felek érdekében és kérelmére történik. A birósági végrehajtókat ugyanazok a költségmegtéritések illetik meg, amelyek a harmadik kategória harmadik csoportjába tartozó tisztviselőknek járnak.

A jegyzőkönyv felvételéért és az irásbeli munkákért a következő illetékek fizetendők a birósági végrehajtóknak:

A becsértékül megállapitott érték szerint kétezer dinár után az igénykeresetek benyujtására kiirt felhivás és az árverési hirdetmény után 3 dinár, birói zárlat után 4 dinár, a kifüggesztésért, valamint a telekkönyvi hivatalnál megkért előjegyzésért 10 dinár és a gondnoksági igazolványért 4 dinár jár. Az igénykereseti felhivás és az árverési hirdetmény után 2000—6000 dinárig terjedü összeg után 5 dinár, 20.000 dinárig terjedő összeg után 6 és ezen felüli összeg után 8 dinár, minden további példányért 2 dinár fizetendő .A végrehajtói zárlat után 2000—6000 dinárig terjedő összeg után 6 dinár, 6000—20.000 dinárig terjedő összeg után 7 dinár, 20.000 dináron felüli összeg után 8 dinár, minden további példány után 2 dinár fizetendő. Az árverési hirdetmény kifüggesztésé- 2000—6000 dinárig terjedő összeg után 5 dinár, 20.000 6000—20.000 dinárig terjedő összeg után 30 és huszezer dináron felüli összeg után 40 dinár fizetendő. A zárgondnoki bizonyitványokért 2000—6000 dinárig terjedő összeg után 5, 6000—20.000 dinárig terjedő összeg után 6 és ezen felüli összeg után 8 dinár, minden további példányért pedig 3 dinár fizetendő.

A foglalási jegyzőkönyv hiteles másolatánál minden első iv után 6 és minden további iv után 2 dinár jár példányonkint. Minden kikézbesitésért a biróság székhelyén 10 dinár fizetendő, a biróság székhelyén kivül az utiköltségek az emlitett előirások szerint térítendők meg. A sürgős katonai erő igénybevételére beadott kérvény után 20 dinár fizetendő.

Az olyan fizetési meghagyások után, amelyek kibocsátását végrehajtói dijak behajtása teszi szükségessé, a végrehajtási dij összege szerint 200 dinárig 6 dinár, 500 dinárig 10 és azonfölül 20 dinár fizetendő. A végrehajtás megakadályozása miatt történő kihallgatás után a birósági végrehajtónak 10—60 dinárig terjedő dijat lehet megállapitani.

A noviszadi felebbviteli biróságnak ez az uj végrehajtói dijszabása azonnali hatállyal érvénybe lépett.

Három napig szünetel a közvetlen hajóforgalom Beograd és Szenta között. A titeli híd javitási munkálatai miatt a közlekedésügyi miniszter elrendelte, hogy a közvetlen hajóforgalmat Beograd és Szenta között november 11-ikétől 14-ikéig szüneteltetni kell.

A noviverbászi gyufagyár uj igazgatósági tagjai. A napokban történt meg a noviverbászi gyufagyár ujonnan megválasztott igazgatósági tagjainak bejegyzése. Az uj igazgatósági tagok Reisner Ádám, Pinterovics Ante, Knobloch Ottó, Führst Ernő (Bécs), dr. Deák Leó (Szombor), Todorovics Szteván és Majsztorovics Ráka (Beograd).

Kedvezményes fuvardijszabás az Olaszországba kivitt tengeriszállitmányokra. Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszter az olasz relaciókban a fuvardijszabást a kivitelre kerülő tengeriszállitmányokra 5—25 százalékkal leszállitotta. Ezzel egyidejüleg a közlekedésügyi minisztérium kereskedelmi osztálya a *miniszter rendeletére egy olyan tervezeten dolgozik,* amely a fuvardijtételeket, ugyancsak kivitelre kerülő tengeriszállitmányoknál, minden más relációkban is leszállitja. A minisztérium készülő tervezete szerint Caribrod, Gyevgyelija, Albánia, Olaszország, Ausztria és Románia irányában kivitelre kerülő tengerinél a fuvardijat megfelelően le fogja szállitani. A Magyarországba *szállitandó tengerimennyiségekre* ez a kedvezmény nem fog vonatkozni.

Öten pályáztak a noviszadi dunai rakpart partfalépitési munkáira. Noviszadról jelentik: Noviszad város tanácsa árlejtést irt ki a dunai rakpart a közuti híd melletti negyven méteres partfalának épitési munkálataira. Az árlejtésre a következő öt ajánlat érkezett: dr. Frank Mihály beogradi mérnök 444.504 dináros, Neducsin Alekszander noviszadi vállalkozó, 470.000 dináros, Tunner és Wagner beogradi vállalkozók 443.250 dináros, Popovics S. Milán beogradi mérnök 438.750 dináros és a Guttmann és Frank noviszadi vállalkozók 447.750 dináros ajánlatai. A müszai hivatal előterjesztést tett a városi tanácsnak, hogy Popovics S. Milán beogradi mérnök ajánlatát fogadja el.

Elrendelték a csődöt az Erdeviki Takarékpénztár és Téglagyár r.t. ellen. A sidi járásbiróság az Erdeviki Takarékpénztár és Téglagyár r.-t. ellen elrendelte a csődöt. A bank alaptőkéje 300.000 dinárt, a bankbetétek összege pedig meghaladja a 3 és félmillió dinárt. A csőd elrendelésekor a bank készpénz vagyona hatvanezer dinár volt. Csődbiztos dr. Radivojevics Iván sidi ügyvéd.

KINTORNA

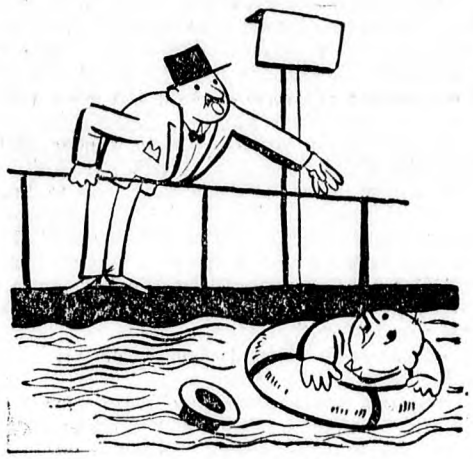

Brumzalának a szél befutta kalapját a tengerbe. Brumzala habozás nélkül mentőövet csatolt fel és utána ugrott. Pécskondi kétségbeesetten kiabál a hullámokkal küzdő Brumzala után:

— Maga szerencsétlen, azért a vacak kalapért az életét kockáztatja.

— Na és? — válaszol nyugodtan Brumzala. — Kalap nélkül megfázhat a fejem és ugy is meghalhatok.

*

Egy uj filmet pörgetnek. A rendező nagyon elégedetlen a fiatal szinésznővel. Ennek, a darab szerint, erélyesen vissza kellene utasitania egy fiatalember közeledését, aki mindenáron meg akarta csókolni.

Ez a jelenet sehogyse megy.

— Mondja, kérem — fortyan fel végre a rendező — maga sohase tiltakozott még, mikor egy fiatalember meg akarta csókolni?

— Nem — mondta a szinésznő egyszerüen.

*

Vendég: Gondolja, hogy ez a pezsgő le fog hüteni?

Pincér: Egészen bizonyosan. Pláne ha meg méltóztatik hallani az árát.

*

Egy kereskedőhöz beállit egy jólöltözött ur és segélyt kér. A kereskedő megkérdezi tőle:

— Mért nem dolgozik? Mi a foglalkozása?

— Tenorista vagyok.

— Hát akkor mért nem énekel?

— Mert be vagyok rekedve.

— Jó, jó, de mikor nincs berekedve?

— Akkor nem vagyok tenorista.

*

A sovány gyakornok a főnökével megy az utcán. Egy élelmiszer üzlet előtt mennek el, amelynek kirakatában inycsiklandó ételek vannak kitéve: pástétomok, sajtok, halak stb. A gyakornoknak összefut a nyál a szájában. Még sokáig az ételekre gondol és meg is kérdi a főnökétől:

— Főnök ur milyen ételt szeret legjobban?

— Én? — válaszolt a főnök. — A bevételt.

*

A tanár ur a kis Lacit szólitja ki egészségtan órán. A fogakról beszélnek, azoknak ápolásáról és betegségéről.

— Milyen fog nő ki legutoljára az ember szájában — kérdezi a tanár.

A gyerek némi gondolkodás után igy válaszol:

— A müfog.

*

Ügynök: Nem parancsol egy fejhallgatós készüléket, őnagysága részére?

— Azt nem, hanem esetleg egy szájhallgatósat.

Minden „Pyram-paszta“ dobozban van egy betü, aki a „Gramofon“ szót összegyüjti,
kap ajándékul egy szép, sokszáz dinár értékü koffer-gramofont

TÁRCA

Egy kritikus albumából

Irta: BAEDEKER

Ha nevelésről van szó, nem gondolunk mindig gyermeknevelésre, hanem arra is, amit könyvekből és ujságokból nyerünk s a közélet megfigyeléséből meritünk. Az egyén nevelése és neveltsége egészen más mint a társadalomé és az összlakosságé. Egészséges közvélemény, a népnevelés szerencsés eredménye elképzelhető kevébbé müvelt nemzetnél is, s a történelem nem egy példát mutat föl annak a szomoru bizonyitására, hogy magas kulturáju népeknek beteg volt a közvéleménye, sőt az egész közélete.

✱

Macaulay irja, hogy Washington-nak, aki fölszabaditotta és fényes jövőnek a távlata elé állitotta a nemzetét, az volt a jelszava, az intelme és a politikai végrendelete: *Educate the people!* (Neveljétek a népet!) A nagy ember jóhiszemü idealista volt ebben a kérdésben is. Az amerikai alighanem a legneveletlenebb az összes kulturnépek között, és mégis mindnyájinál hatalmasabb. Ebből természetesen nem szabad oly tanulságot levonni, amely arra utal, hogy nem kell nevelni a népet. Ellenkezőleg. Nagyon is kell. Csak az oly hatalmas közület, aminő az Egyesült Államoké, engedheti meg magának azt a furcsa fényüzést, hogy fütyüljön az u. n. »európai« jónevelésre és modorra. Más nemzet, amely egyéneinek a legfinomabb müveltsége mellett so boldogul, nem kockáztathat meg olyan hányavetiségeket és pongyolaságokat, amelyek a yankee-k fölszereléséhez tartoznak.

Valószinü egyébaránt, hogy Washington óhaja nem arra vonatkozott, hogy a honfitársai ne rakják a lábaikat az asztalra. Hihetőbb, hogy jelszavával azt akarta mondani: neveljétek a népet szabadságra! Ha igen, akkor az intelmének volt is hatása. Az amerikai ránevelődött a szabadságra, s tud is élni a szabadságával.

✱

Tiz jólnevelt ember, ha együtt van, *esetleg nem* jelent jó társaságot, — mihelyest a nevelésük (s ennélfogva a gondolkozásuk) egymástól elütő. Ellenben ugyanennyi kevésbbé képzett, de hasonló müveltségü egyénnek az együttléte jótársaságot alkothat, ha a tiznek a világnézete és az erkölcsi fölfogása közel áll egymáshoz.

✱

A müveltség (s a nevelés distinkciója) egyaránt és egyszerre vezeti az embert az arisztokratikus elkülönülés és a demokratikus összetartozás érzete felé. A finomabb nevelés arisztokarákká tehet bennünket az egyes embertársakkal, de viszont demokratákká a társadalommal és annak egyes osztályaival szemben. A jónevelésü férfiu bizonyos kritikával fogja megválogatni azokat, akikkel mindennap érintkezni kiván, de a tömegek iránt demokratikusabb rokonszenvet fog érezni és tanusitani mint a legtöbb hiányosnevelésü s ennélfogva gögrehajló embertársa.

✱

A magasabb müveltséget nem ok nélkül nevezték humanisztikusnak, emberiesnek. Az valóban emberré és emberértővé teszi azokat, akik humaniorát tanulnak. A jónevelésü és müvelt ember nem okvetlenül jó ember is, de csak igen ritkán rosszindulatu. A nevelés és oktatás nemcsak a szellemet müveli, hanem az erkölcsökre is nemesitőleg hat, s ebből a szempontból igazán elsőrendü állami érdek, hogy jók legyenek az iskolák, rátermettek a tanitók, s hogy mentül több legyen a tanult ember.

✱

Annak a történetirónak, aki ugy nyilatkozott, hogy nem szereti, ha sokat tanulnak a polgárok, mert a »tanultak« csinálják a forradalmakat, semmiképpen se volt igaza. Ha csinálják is a forradalmakat, másképpen csinálják őket mint a tanulatlanok, s az eddig lezajlott forradalmak enyhébben *folytak volna le, ha* azokat nemcsak tanult polgárok inditják meg, de ők is fejezik be.

✱

Arra kell törekednünk, hogy a gyermekeink többet tudjanak mint mi. Akkor se fognak tulsokat tudni.

✱

Egy nép, amely csupa müvelt emberből állana, talán nem élhetne egészséges állami életet s a szemlélőre kómikus benyomást is tenne, de még is szebb látvány lenne mint a csupa tudatlanból álló tömeg, amelynek egyetlen tagja se tudna elfogulatlan lenni s egy se tudna fölszabadulni szenvedélyeinek a hatása alól. Szerencsére se ilyen, se amolyan társadalom nincs, és ne is legyen. De óhajtandó, hogy az államban és társadalomban kellő szám legyen a müvelt elem, s legyen elég ereje ahhoz, hogy a kormányzásban övé legyen a döntő szerep. Az ily — egészséges összetételü — társadalom könnyebben biztositja a demokrácia diadalát mint a »tömeg«, amely sokkal távolabb áll a demokratikus eszméktől mint nem egy (hagyományokhoz görcsösen ragaszkodó) arisztokrata

✱

Van ember, akinek nincs szüksége nevelőre, mert ért az önneveléshez, s van, akinél az egyetem összes kitünőségeinek a *tudománya kárba veszne, mert nincs* semmi tehetsége ahhoz, hogy müvelődjön.

✱

A nevelés nemcsak a modor külsőségein látszik meg, de (s ez az igazi) a gondolkozás módján s a jellem minőségén is. Azt lehetne mondani: van külső és belső neveltség. Az előbbi a kellemes társadalmi viselkedésben nyilvánul meg, az utóbbi pedig a gondolkozás nemességében és a jellem kiválóságában.

✱

Nemcsak a tanitó nevel és tanit, hanem a környezet is. Twist Olivéren kivül nincsen halandó, aki gonosztevők között nőtt fel s nemesgondolkozásu egyénné fejlődött. (Twist Olivér is regényben élt s nem az életben.) Épp oly ritkaság, hogy aki szigoruan erkölcsös környezetben tölti a gyermekéveit, rossz jellemüvé vagy épp gonosztevővé váljon. A »jó gyermekszoba« elmélete és jelszava igy értendő. S ha akad ember, aki nagyon lefelé züllik s a szemlélők csodálják, hogy valaki, aki jó gyermekszobából indult neki az életnek, hogyan korcsosulhatott igy el, akkor kedvem volna kérdezni:

— Igazán olyan jó volt az a gyermekszoba?

A szoba, amely ki van párnázva, s amiben minden megvan, ami annak higiénikus és pedagógiai fölszereléséhez szükséges, *még nem okvetlenül* »jó gyermekszoba«. Hogy az legyen, ahhoz jó anya, jó apa és sok egyéb jó is kivántatik.

✱

A gyermekszobát elsősorban az anya és az apa komolysága teszi jóvá.

✱

Rousseau-nak a mondását, amely szerint a nevelésnek már a születésnél kell kezdődni, nem árt szószerint magyarázni. A testi nevelés a dolog természeténél fogva ott kezdődik (sőt már hónapokkal előbb!), s a szellemit se lehet elég korán kezdeni. Van anya, aki mingyárt az első esztendőben kezdi rontani a gyermekét, s van (ez a válfaj persze ugyancsak ritka!), aki már az első szoptatásnál arra gondol, hogy derék embert nevel a fiából. Vannak tehetséges és vannak tehetségtelen anyák. Ha majd egyszer az előbbiek lesznek többségben, az emberiség is tökéletesebb lesz.

✱

Ha észreveszed, hogy a gyermeked hiu, ne iparkodjál ezt a tulajdonságát elnyomni, mert ez ugy is lehetetlen, hanem légy rajta, hogy a hiusága olyan célokra törjön, amelyek erkölcsileg megengedettek s a gyermek boldogulására vezetnek.

Handelsgericht der Ersten Instanz
hat der
Aktie gesellschaft für Lederhandel in Beograd
den Verkauf aller Waren en detail,
en gros und partienweise zu sehr
niedrigen Preisen bewilligt.
Hierauf werden alle Verbraucher aufmerksam gemacht, diese seltene Kaufsmöglichkeit guter Waren auszunützen
13165

„Orient“-keksz,
friss, törött 16 dinár kilója, teasütemények bármely mennyiségben házhoz szállitva.
MAYER ALFRÉD
villanyerőre berendezett sütődéje
SUBOTICA, KAKASISKOLÁVAL SZEMBEN.

Ujonnan épült
Vendéglő
két bejárattal a város két főuccája felől nagy helyiségekkel, zenével, erkélyel, játékteremmel és minden mellékhelyiséggel, hozzátartozó italméréssel (amely főleg hetipiackor forgalmas) tőkeerős reflektánsnak bérbeadó.
Közelebbi felvilágositással szolgál:
Aleksander Büchler, Osijek
Županijska ul. és Desatičina ul. sarok
13324

Nagyon olcsó pénzkölcsönt
kapnak gazdák földre, hosszabb és rövidebb időre. Amortizációs hitelt 10—15—20 éves lejáratra. Irásbeli felvilágositást szivesen és bármikor adunk. Előnyös feltételek és azonnali elintézés. — Képviselők minden helységben felvétetnek 13024
Gradjanska Banka K.D.
Subotica, Pašićeva ulica 12. (Gőzfürdő épületben)

The duo Corrants
fellépte a
Gradska Kafanában
13266

Arcbőrkiütések, pörsenések, pattanások: hogy szabaduljunk tőlük?
Irta: Dr. med. Woltzer, bőr yógyás:
Arcbőrkiütések, pörsenések, pattanások, miteszerek, ekcémák különösen a mindkét nembeli fiatalság arcbőrét támadják meg gyakran és a kétségbeesett áldozatok a legkülönfélébb eszközökkel küzdenek ellenük. Eddigi tapasztalataim szerint kitünően bevált a következő eljárás: Vegyünk 1 db. »Zucker-féle Patent Medizinal szappan«-t, verjünk abból kezünkkel vagy még jobb, ha egy vizes kefével vagy pamaccsal vagy más hasonlóval vastag habot, ezt kis ideig hagyjuk állni, mig oly sürü lesz, mint a kása, kenőcs vagy szirup és akkor bekenjük vele egészen óvatosan, anélkül, hogy dörzsölnők a kezelendő bőrrészek. Legjobb ha ezt este tesszük, hogy a habnak elég ideje legyen a bőrbe felszivódni és egész éjen át megszáradni. Reggel kevés vizben leáztatjuk, leöblitjük és a bőrt leszáritjuk egy puha kendővel anélkül, hogy dörzsölnők. Utána a bőrt »Zuckooh krém«-mel kezeljük, mely ép ugy mint a »Zuckers Patent Medizinal szappan« minden gyógyszertárban, drogériában, illatszertárban és minden jobb borbélyüzletben is kapható. Ez az eljárás, ha helyesen alkalmazzuk, rövid időn belül ujjá, tisztává, egészségessé teszi arcbőrünket és évekkel megfiatalit bennünket.
Gyártja:
L. Zucker & Co. Chemische Fabrik, Berlin 017. 13345

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE

IRTA: ARÁNYI JENŐ

26

Az asszony szapora kelepelést kezdett, de a hadnagy rárivallt:

— Péntekig a pellengére, tollkoszorusan, meztelenül. Pénteken kisöprüztetlek a városból.

A rosszkedvü legény birkát lopott. Félkeze lecsapassék, most csak a bal, mert első eset. Végre Urosra került a sor.

— Ki vagy, mi vagy, hogy kerültél ide?

Uros röviden felelt.

— Szentendrei szabad katona vagyok, a csapatomat levágták a törökök a Temes mellett. Egyedül menekültem, az éjjel értem ide, a kajátó behozott.

— Kinek a seregében voltál?

— Még senkiében, kerestük a hadat. Tizenegyen voltunk gyalog, az uton Oroszlámostól a csanádi püspök ur szekereseivel mentünk, meg nyolc lovassal. Bálint ur volt a vezető.

— Mind elestek?

Most már részletesebben mondta el a dolgot a legény. Ugy, ahogy történt.

— Hát itt most mit akarsz?

— Sereget kerestem, de nincs, emegyek haza vagy lemegyek Szmederovóra az apámat keresni.

— Hát katonának beállnál-e?

— A török ellen be.

— Nem azt kérdeztem. Arra felelj: beállsz-e katonának?

— Hát — be.

Intett az egyik poroszlónak:

— Kisérd be a várba, mondd meg kapitány nagyuramnak; tiszteltetem, ehol-e egy katona. Mehetsz.

— No öcsém, mondta utközben a hajdu, nagy a szöröncséd, hogy főbiró uramat jókedvében találtad, mert rádverette volna az olvasatlant.

— Miért?

— Miért? Mert jussa van hozzá.

4.

Jász-Nagyfaluban nagy eset volt a Turi Gergő eltünése, meg később, hogy kifogták a Zagyvából a lengyelt. Bartók gazda, a borméró mindjárt ráemlékezett, hogy Veres Andrással meg Turi Gergővel indult utnak a polyák. Hát hamarosan kiderült az igazság.

Ment is Berénybe, Berényből Szolnokra az üzenet, de mire a megye megmozdult, ki tudja merre került a két jómadár. Nagyobb baj is volt. Egy szeles éjszakán kigyulladt Kaszás János háza. Isten őrizte a falut, hogy le nem égett végig. Mert éppen az ég mentette meg avval a hirtelen jött sürü záporral.

Persze, hogy Gergelyre fordult a gyanu, csak éppen azt nem tudta soha elgondolni Kaszás, mi baja van vele a legénynek.

Erre is megjött hamarosan a felelet. Egy kiséri ember hozta meg a póstát, hogy ő nála bezörgettek az éjszaka, menjen át Nagyfaluba, mondja meg Kaszás Jánosnak, ha nem adja Turi Gergelynek a lányát, leégeti a falut mindenestől és ezer ördögön, vagy tizezer angyalon keresztül is elviszi Ilonát vagy megöli. Jel legyen, hogy piros keresztet fest a ház falára. Kaszás megbeszélte a dolgot a biróval, esküdtekkel (kár, hogy Lőrinc pap hadba ment), a falu vénei azután azt ajánlották, hogy hát fesse föl azt a körösztöt, de a lány hadd aludjon minden éjszaka valamelyik másik cimborájánál. Három-négy markos ember meg majd megbuvik valahol, ha azután előjön a legény, hogy megnézze a jelet, rajtaütnek, lefogják.

Ez igy jó lett volna, de Gergely szelet fogott, nem mert hazamenni, bujt át Kiskunságba, ott éppen az alispán szabadosát rabolták ki Andrással, igy hát hamarosan átszorultak a Dunán, Tolnába.

Itt kerültek össze Bürkössel, igy jutottak Beográdba és innen hamarosan még odébb.

Bürkös némely fegyverek beszerzése után még az éjjel elinditotta a csapatot. Az Avala alján irdatlan erdőkön, ember nem járta vizmosásokon vezette őket egyre mélyebben Sumadiába. Falut, várost elkerültek, nem tudta még akkor, hogy már egész Szerbországban a török az ur.

Tiz napi barangolás után várost láttak az erdőszélről. Bürkös otthagyta az embereit, ő majd bemegy, körülnéz, hol vannak, merre vannak törökök. Péró türelmetlenkedett, nem értette, miért kerülik a lakott helyeket, hiszen a szerb testvérek mindenütt boldogan fogadnák, támogatnák őket.

Bürkös egyre csak azt felelte, hogy senkinek sem szabad időnap előtt tudnia, mi járatban vannak. Elfecsegnék az emberek, bajba kerülnének, hiszen fegyverszünet van és se a magyar király, se Tomasevics nem türnék az ő vállalkozásukat.

— De hiszen Sztipán azért küldött téged, hogy beszéld rá Hunyadit a háborura.

— Igen, de ő sem fog egyedül kikezdeni, a hogy nekem sem engedné meg, amit most akarunk. Majd, ha sok kárt tettünk a törökben, ha már elterjed a vitézségünk hire, akkor helyeselni fog már ő is mindent.

Gergő meg András is másképpen gondolták a dolgot. Ők nem törődtek a törökkel, a dicsőség se bántotta a vágyukat, arany kellett volna nekik vagy akár ezüst, akárkitől is veszik azt el. Hiszen Bürkös avval csalogatta le őket, hogy három meg négysoros dukátfüzért viselnek a lányok meg az asszonyok. Hát hol van?

Ezeket is eltudta csendesiteni, türelemre tudta birni.

Ott hagyta őket az erdőszélen, ő maga bement a városba, nemrégiben még szerbek büszke fővárosába: Nisbe, ahol most félhold diszitette a templom csucsát és kék kaftános janicsár állt őrt a bástyafokon. Itt már levette a köteléket a fejéről, turbánformára csavarta, ugy ment be a csauszok agájához, Mehmed ibn Laspuhoz.

Jó ismerősök voltak már régen, hamar megegyeztek. Tiz gyaur van itt a Nisava partján, az erdőszélben. Azokat sértetlenül kell lefogni, mert fegyveresen vannak, ellenállanak. Álmukban fogják meglepni őket, az álmot pedig borban lopja be nekik Ali mester.

Az aga adott neki egy tömlő bort meg adott neki finom máklevet is, de még egy szamarat is adott, majd hazudik felőle valamit a társainak.

Ali-Jóvó-Bürkös sajttal, turóval, kenyérrel rakta meg a szamarat, odaakasztotta a tömlőt is, ugy ment ki az erdőbe, ahol nagy csodálkozással fogadták.

Most remekelt a hazugságban. Először is ittasságot szinlelt, hogy legyen oka nem inni. Azután elmondta, hogy ez a város Paratyin (Nisről tudták már rég, hogy török kézen van), ebben a városban van neki egy jóbarátja, Veszelinovics Arzén. Ennek, de csak is ennek, elmondta a titkot és Arzén azonnal kijelentette, hogy csatlakozni akar. Ő adta az élelmet is, bort is. Holnap reggel visszamegy a városba, akkor Péró is menjen vele, megbeszélni mindent, mert Veszelinovics is legalább tiz embert akar toborozni. Péró gyanuja még föl sem ébredt, már is boldog, ábrándos álmokba fulladt. A két magyarnak külön odasugta Bürkös, hogy kinézte a leggazdagabb házat a városban, holnap éjjel majd ők hárman odalátogatnak....

Közben fogyott a bor, nőtt az álmosság és fogyott, egyre fogyott az ébrek száma. A Nisava mentén lappangva közeledett husz janicsár. Ali-Bürkös, amikor már mind aludtak, elindult a katonák elé. Jó messzire kellett mennie és mire visszaért velük, kellemetlen meglepetéssel vette észre, hogy csak kilencen vannak a tisztáson. Trifunác félálmában addig hempergett ide-oda, hogy belefordult egy sekély árokba. Annak a puha fenekén, a vastag füszőnyegen aludt aztán tovább. A janicsárok szijjakkal kötözték össze a foglyokat és mivel azokba ugyse lehetett most lelket verni, ők is letelepedtek, tüzet raktak és mulatva örvendeztek. Hajnalban Trifunác ébredt fel elsőnek az árokban. Ahogy a fejét kiemelte, rémülve látta összekötözött társait, amint a husz janicsár dárdanyéllel költögeti őket. Az állitólagos Jóvó, turbános fejjel, kék janicsár dolmányban, vezényelgetett a katonáknak.

(Folytatása következik)

NYILT-TÉR

Kávay Géza fájdalomtól megtört szivvel jelenti, hogy felejthetetlen hitvese, a legjobb feleség, a legnemesebbszivü gyermek és rokon

Kávay Gézáné

szül. Augsburger Margit

életének 26-ik, boldog házasságának 6-ik évében f. hó 11-én d. u. fél 4 órakor a halotti szentségek felvétele után, rövid, de kinos szenvedés után visszaadta nemes lelkét teremtőjének.

A megboldogult hült tetemét f. hó 13-án d. u. 2 órakor fogjuk az u. n. bajai sirkertben örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő Szentmise-áldozat f. hó 13-án reggel 8 órakor a Szent György templomban fog az egek Urának bemutattatni

Az elhunytat gyászolják:

id. Augsburger József és neje szül. Huth Mária szülei, **özv. Kávay Györgyné szül. Rieger Berta** anyósa, **ifj. Augsburger József, Augsburger Dániel, Augsburger Mariska, Augsburger Imre, Augsburger Gyula** testvérei, **Augsburger Józsefné szül. Izsó Rózsika, Augsburger Imréné szül. Albach Ilona, Stolczer Gyula és neje szül. Kávay Hajnalka** sógornői és sógora, **Augsburger Eleonóra, Augsburger Erzsike** unokahugai továbbá számos rokona, jóbarátai és ismerősei.

Emléke szivünkben örökké élni fog

Kérjük Gornji-Grad

(V–VI., VII–VIII. kör)

villanymotoráram b. fogyasztóinkat, hogy üzemükkel naponta 17 órától 20 óráig szünetelni sziveskedjenek. Ez csak kivételes — rövid időre való intézkedés, a hálózat sürgős megerősitése végett — minek megtörténte után ujból fogjuk értesiteni b. fogyasztóinkat.

Subotička Električna Železnica i Osvetlenje D. D.

13393

Okružni Ured za Osiguranje Radnika u Subotici.

Broj 15678—929.

Konkurs

Na osnovu zaključka ravnateljstva ovog Ureda od 22. VIII. 1929., odobrenog odlukom g. Komesara Središnog Ureda za osiguranje radnika u Zagrebu od 10. oktobra 1929. pod br. 40334/929. raspisuje se ovim natečaj za popunjenje jednog mesta zubnog lekara specijaliste u ugovornom svojstvu za grad Suboticu, koji će ordinirati u zubnoj ambulanti ureda od 4—6 sati po podne, sa mesečnim honorarom od Din. 2000.—

Uslovi nameštenja su da je kompetent državljanin Kraljevine Jugoslavije i da ima pravo na vršenje privatne prakse, odnosno da ima pravo na vršenje službe specijaliste zubara-lekara.

Pobliži uslovi mogu se dobiti u Uredu kod upravnika.

Svojeručno pisane i potrebnim dokumentima obložene molbe imaju natecatelji podneti ovom Uredu do uključivo **2. decembra 1929. god. do 12 sati.**

Kasnije prispele i potrebnim dokumentima neobložene molbe neće se uzimati u obzir.

Okružni Ured za Osiguranje Radnika u Subotici.

13367

Földhaszonbérleti árverés

Alulirott gondnokság nyilvános árverésen bérbeadja 1, esetleg 5 gazdasági évre az alapitvány tulajdonát képező 10 lánc ludasi földet.

Óvadékul 1500 dinár készpénz teendő le. Az árverés *1929. évi november hó 17-én d. e. 10 órakor* fog dr. Singer Simon egyesületi ügyész irodahelyiségében (I. Šenoe ulica 22.) megtartatni, ahol előzetes felvilágositás is nyerhető. 13286

Subotica, 1929. november 8.

A Halbrohr János-féle alapitványi gondnokság.

Semrlach szanatórium Graz mellett Stejermark

Gyógyintézet tüdőbetegek részére 760 méter magasságban a tenger szine felett. Korszerű berendezés, kiváló orvosi vezetés.

Olcsóbb lett a tüzifa! Mindennemü tüzifa, koksz és szén a legolcsóbb napi árakon kicsinyben és nagyban beszerezhető: **Vujkovics J. és Társa** cégnél, Jukićeva ul. 41. - Tel. 6-69

Gondos anyák tapasztalatból tudják, hogy hány álmatlan éjszakát, mennyi ijedelmet, kétségbeesést okoz a gyermekek és családtagok rendszertelen emésztése és széklete. Ezen a bajon azonnal, amint az első jelek jelentkeznek, segiteni kell és pedig alaposan, nehogy makaccsá váljon. A **FIGOL**, amely az évszázadok óta kiváló gyógyhatásáról hires dalmáciai füge nedvéből tengeri füvek hozzáadásával készül, a legelhanyagoltabb székszorulást is alaposan meggyógyitja. — Készíti és postán szétküldi: **Dr. SEMELIĆ** gyógyszertára, DUBROVNIK 2.
Ara üvegenkint 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár

Rádió!
Amatőröknek nagy engedmény!
Maller Béla
okl. gépészmérnök
Subotica
Petrogradska ulica 8. Telefon 35

WEITZENFELD i DRUG SUBOTICA
INTERURBAN TELEFON 192.
Zsák, zsineg, ponyva, gazdasági kötéláruk, szőnyegek, linoleumok, kárpitos kellékek nagy választékban
Kérjen árajánlatot!

Kellemetlen szájszag
visszataszitó. A csunya fogak eltorzitják a legszebb arcot. Mindkét szépséghibát azonnal és nyom nélkül el lehet tüntetni a pompás, üditő **Chlorodont-fogkrém** gyakran már egyszeri használatával. A fogak bedörzsölés után gyönyörü elefántcsontszinben ragyognak, még a fogak belső részei is, különösen ha a tisztitáshoz külön erre a célra készitett, fokozatos sörtéjü **Chlorodont-fogkefét** használjuk. A fogak közé szoruló, rothadt ételmaradékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolithatók. Tegyen kisérletet egy kis tubus fogkrémmel. **Chlorodont-fogkefe** gyermekek és hölgyek részére (puha sörtéjü), urak részére (kemény sörtéjü). Csak kék-zöld szinü csomagolásban »Chlorodont« felirattal valódi. Mindenütt kapható. Leo-Werke A. G. jugoszláviai vezérképviselete: Tvornice Zlatorog, Maribor. 11.

CIPŐK a legmodernebb kivitelben, divatlap után KÉSZÜLNEK
Kopilovičnál
Zrinjski trg 33. — a Kakas iskolánál
1536

Rádiókészülékébe
kizárólag
TUNGSRAM-
bárium-csövet használjon
Gyári főlerakat:
Maller Béla
okl. gépészmérnök
Subotica
Petrogradska ul. 8. Telefon 35

A vajdaságlak kedvelt találkozóhelye BUDAPESTEN a
KÖZPONTI SZÁLLODA
VII, Baross-tér 23
a Keleti pályaudvarnál
Teljesen ujonnan berendezett kényelmes családi ház.
Központi fütés, hideg-meleg viz.
Mérsékelt polgári árak.
A Bácsmegyei Naplóra való hivatkozással
20% engedményt kap
Testvérvállalat
OSTENDE KAVÉHAZ
Tulajdonos: GROSZ ÖDÖN

Megnyilik Szuboticán november 16-án Vilsonova ulica 60 szám alatt a
HOTEL JUGOSLAVIJA
elsőrendü házi konyhával és italokkal, szolid árak mellett pontos kiszolgálást ad. — A zenét Kis Matyi tamburazenekara szolgáltatja hajnalig.
Szives pártfogást kér **özv. Ivićné**
1539

Ha már mindent megpróbált
és semmi sem használ, ugy vegyen egy üveg valódi
„OROSZLÁN"
menthol sósborszeszt
A valódi mentholos „Oroszlán" sósborszesz a csuzt, köszvényt, reumát, szaggatást, főfájást megszünteti, idegeit felfrissiti.
MINDEN HÁZBAN NÉLKÜLÖZHETETLEN

2655

Treuer György, Kula (Bačka)

szállit nagyban fekete kötött
cipőket
gyermekcipők 1—7-ig 8 dinár, női és férfi cipők 8—16-ig 12 dinár páronként

THERMAL-PARKSTRAND-FÜRDO
BAD VŐSLAU
Európa legnagyobb fürdője
Rádioaktiv Akrathotermál 24 C°
Gyermekgyógyhely, kád- és szénsavas fürdők. - Torna- és tennszitérek a fürdőben 4233

A fagy beállta előtt
szerezze be
sav- és vegyszerszükségletét
legelőnyösebben
KEMIKALIJA, NOVISAD,
ARSE TEODOROVIĆA ULICA 7. 3151

Subotica,
Aleksandrova ulica 5. — Bárány-szálló mellett

Vukovics Gerő Subotica - Főtér
A hatóságilag engedélyezett végeladás még mindig tart. Óriási választék férfi fehérnemükben, nyakkendő ben, LBO selyem-, fórhatisnyákban és zoknikban, Jaeger-árukban, valamint HABIG, BORSALINO, PANIZZA, GYUKITS és egyéb gyártmányu férfikalapokban. Tekintse meg kira a aimat és győ ődjé s meg mélyen leszállitott áraimról. Az őszre rendelt árukat át kell vennem s igy naponta friss áru érkezik. Teljes üzletberendezés és portál eladó
125-9

Naptárárusitók figyelmébe!

Mi a Minerva Naptárak tiz legfőbb előnye minden más naptárral szemben s mi biztositja ezek kelendőségét?

1.

Olcsóbb, mint a többi kalendáriumok.

2.

Tartalmasabbak, vaskosabbak, mint a többi naptárak. Több olvasnivaló van bennük.

3.

Ami benne van, azt a legjobb irók irták, a képeket a legjobb rajzolók rajzolták. Tartalmuk érdekes, tanulságos és hasznos.

4.

A Minerva Naptárak kiállitása tetszetős, müvészi.

5.

Minden naptárhoz ingyen regény van hozzáfüzve.

6.

Mindegyik naptár szövegrésze más és más.

7.

Tanulságos és érdekes képek egész tömege van minden naptárban.

8.

Sok hasznos és érdekes tudni való van bennük.

9.

A Minerva naptárakban foglalt adatok pontosak.

10.

A naptári részben az ünnepek vörös betükkel vannak feltüntetve. A napkelte, holdkelte, névnapok, vásárok jegyzéke pontos és megbizható.

Már most rendelje meg az

1930-as

naptárszükségletét, mert csak igy biztosithatja, hogy idejében meg is kapja a kalendáriumokat.

Az 1930-ik évi

"MINERVA"

NAPTÁRAK

szétküldése megkezdődött. A szétküldés a rendelés beérkezésének sorrendjében történik. A

Minerva Naptárakat

a közönség megismerte, megszerette s keresi, ugy hogy azok árusitása nyugodt és biztos keresetet jelent.

Az 1930-as esztendőre a következő naptárak jelennek meg kiadásunkban:

1. **Képes Családi Naptár**
2. **Petőfi Naptár**
3. **Gazdák Naptára**
4. **Jézus Szent Szive Naptár**
5. **Szöllősgazdák Nagy Naptára**
6. **Vidám Naptár**
7. **Kis Naptár**

Minden naptár más-más szövegü s más-más regény van mindegyikhez mellékelve.

Aki naptárakat akar árusitani, kérjen tőlünk ajánlatot.

Minerva-nyomda
Szubotica

Apró hirdetések

HÁZASSÁG

Kizárólag vagyonos diplomás urak és hölgyek házassági ügyében biztos sikerrel, diszkréten eljárok. Cim a kiadóban. 11537

LEVELEZÉS

Kérem azt a fiatalembert, aki nekem »Ö« álnéven irt, vegye át levelem ez egyszer a kiadóban »Ö« jeligén. 13396

FOGLALKOZÁS

Mészáros- és hentessegéd 24—30 év körüli, jómunkás, aki jó tőkesegéd és önálló virstler, mint első legény önálló, csak személyesen jelentkezzék. Két fiatal jómunkás kezdősegéd ugyanott kezdőfizetéssel kerestetik. Schmidt József, Novisad, Gajeva ulica, 3. 13358

Fényképészsegédet azonnali belépésre keres Gergić A. fotoszalon, Subotica. 13394

Gyermektelen házaspár házmesternek felvétetik. — Cim a kiadóban. 13376

Nagyobb háztartás részére munkaszerető házaspár kerestetik, hol a nő mint szakácsnő, a férj pedig mint szobainas működne. Cim a kiadóban. 13361

Keresek azonnali belépésre üzemvezetőt, aki a pékség minden munkájában jártas. Személyes jelentkezést kérek. Bárdi Bálint, Ban.-Arandjelovo. 13375

Keresek utazókat, akik fűszerkereskedőknél jól bevannak vezetve, citrokszprü eladására. Személyes jelentkezés Wolf Lajosnál, Velika Kikinda. Érkezés bejelentendő. 13370

Ápolónőnek ajánlkozik urinő betegek mellé. Cim a kiadóban. 13365

Képviselőket keresünk Jugoszlávia minden községébe uj, kiváló üzlet részére. Magas fizetést és jutalékot adunk. Jelentkezés személyesen vagy levélileg Trgovačko Preduzeće Beograd, Kolarčeva 10/I balra. 13278

Velika Kikindán, a Szegyakov-cukrászdában elsőrendü cukrászsegéd azonnali belépésre felvétetik. 13352

Garanciaképes helybeli ügynökök felvétetnek, jelentkezni lehet Singer varrógépraktár, Subotica, Halpiac. 13355

Pincér- és cselédelhelyező ügynökség keres és ajánl mindennemü elsőrendü személyzetet. Freudenfeld Viljem, Pančevo. 12970

Állandó alkalmazásra keresek oly jómunkást, ki ugy a cipőfelsőrész, mint az alsórész készitésben teljes jártassággal bir. — Jovan Stanković cipész, B. Palanka, Kr. Petra ul. 13312

VÉTEL-ELADÁS

Nagy állvány, hinto, steier kocsi, cementprésgép eladó. Cim: Radio Reklam. 13335

Vendéglő, három kiadó szobával, házzal eladó, vagy bérbe kiadó, esetleg társnő kerestetik. Pécsi vendéglő, Kelenföld. 13384

3

kivitelben készül a világhirü

ARCOPHON-HANGSZÓRÓ,

melynek tökéletes reprodukciója, hét és fél oktávra terjedő hangskálája

UTOLÉRHETETLEN

Az emberi hangot ép oly természethüen adja vissza, mint a zenét a maga egyéni sajátságaival

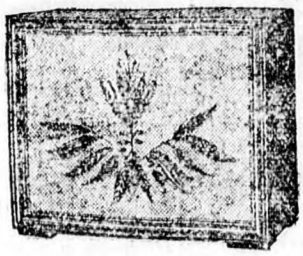

ARCOPHON 4 Z

a népszerü hangszóró egyszerübb kivitelben

Ára csak 770 dinár

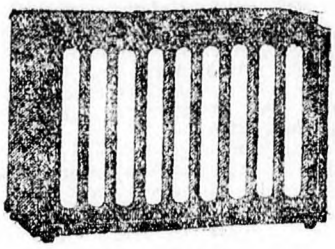

ARCOPHON 3

a bevált koncert-hangszóró, szalón-kivitelben

Ára 1.385 dinár

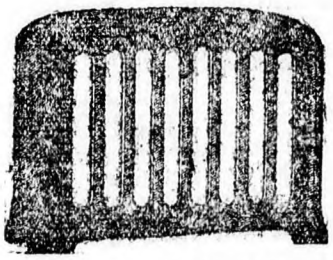

ARCOPHON 5

luxus-kivitel, az egész külső szigetelő anyagból készült

Ára 1.700 dinár

TELEFUNKEN

A legrégibb tapasztalat — A legmodernebb konstrukció

Jugoslavensko Siemens A. D. Beograd, Kr. Aleksandra 8

Képviselők minden nagyobb városban

12614

»TRETORN«

naponta 30.000 pár

sár- és hócipőt

állit elő, amelyet millió és millió ember hord a legnagyobb megelégedéssel

Vegyen

Ön is még ma

»TRETORN«

sár- és hócipőt,

mert **ezek a legjobbak**

12801

AMERICAN HEATING

a jelenkor legtökéletesebb, kokszszal fütött kályhája.

Csak 4 kg. kokszra van szükség egy 100 köbméteres helyiségnek 24 órán át való fütésére. Állandó tüz ösztől tavaszig, naponkint mindössze egyszer kell egy egész kis mennyiséget utánarakni. Luksusz-kivitel. Okvetlen irjon a jugoszláviai vezérképviseletnek: **American Heating, Zagreb,** Marovska 15.

11889

LIFKA-MOZI

Hétfő, kedd, szerda

METRO HIRADÓ

Események a világ minden tájáról

SUSZTERINAS

Burleszk 2 felvonásban

HARY LIEDTKE, ITA RINA

Detektiv Hary

Londonban, Párisban, Brüsselben készült luxusfilm. A csikágói gummikirály lányának és egy hóditó megjelenésü szalondetektivnek szerelmi története.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett válaszlevelet továbbítunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Beográdban

a város központjában, igen jól bevezetett

pékség burekmühellyel

más vállalkozás miatt eladó. Megfelelő tőkével rendelkező reflektánsok forduljanak a

LUCERNA JURIS

céghez, Beograd, Terazije 7 Telefon 7-06 13233

Utazók, kik fényképező készülékeket jutalékos alapon kereskedőknek eladni akarnak és egész Jugoszláviát beutazzák adják le címüket Rádió Reklámnál, Subotica. 13377

20%-os koronabónok eladását és vételét legelőnyösebben közvetitjük. Suboticai Kereskedelmi és Iparbank. (Vasuti parkkal szemben.) 13392

Eladó komplett szikvizgyár Suboticán, Antunovićeva ul. 4. Cim (Favorit) Rosner J. 13389

7%-os államkötvényeket és 2½%-os ratna šteta kötvényeket vásárolunk. Suboticai Kereskedelmi és Iparbank (a vasuti parkkal szemben). 13391

Modern hálószoba

csontszinü, alig használt, továbbá, szőnyeg, csillár, képek, háztartási holmik, **olcsón eladók.** Zmaj Jovin trg 3. »Minerva« palota.

Női téli-, őszikabátok, ruhák, pongyolák, gyermekköpenyek legolcsóbb alkalmi árban. Speciális konfekció áruház, Osijek I., Strossmajerova 4. 11799

Zephir-, Rekord- fa- és széntüzelésü **kályhák, Elite-tüzhelyek** zománcozott, nikkelezett és fekete kivitelben kaphatók. Barzel vaskereskedés, Subotica. 10444

Eladó 90 katasztrális hold föld, amelyből 80 hold prima szántó, 10 hold kitünő rét, a szükséges gazdasági épületekkel, élő és holt felszereléssel. Eladó továbbá 80 katasztrális hold föld, amelyből 60 hold prima szántó, 20 hold rét, ugyancsak minden gazdasági épülettel, élő és holt felszereléssel. Mindkét birtok eladása szabadkézből történik, rendkivül kedvező fizetési feltételek mellett. Felvilágositással szolgál Pero Štadlmann, Vel. Kopanica, Szlavónia. 13228

Cca 20.000 darab 1 éves facsemete (őszi és sárgabarack) garantált fajtiszta kicsinyben és nagyban, azonkivül cca 24.000 darab gyökeres szőlővessző eladó. Érdeklődni lehet A Munka kiadóhivatalában, vagy a helyszinen özvegy Pertich Ernőnénél Subotica, Kopunovićeva ulica 66. Vermes-telep. SzAND-pályával szemben. 12318

Téli alma

belfleur, kapható Piukovics József központi irodájában Jelašićeva ulica 4. 13263

Modern, emeletes házam, a város legszebb és legforgalmasabb helyén elköltözés miatt jutányosan eladó és azonnal átvehető. Vukovits Gerő, Szuboticán, Főtér. 12570

20%-os koronabónokat vásárol Maravić i Jeren bank- és váltóüzlete, Zagreb, Kralja Tomislava 13. 13188

Paje Kujundžića ul. 13 alatti modern ház eladó. — Felvilágositást dr. Wilheim ügyvéd ad, telefon 92.

KÜLÖNFÉLE

Tisztviselő családnál elsőrangu teljes ellátást kaphat jutányos árban egy-két iskolás leány. Bővebbet Sonnenberg i Drug cégnél, Subotica. 13390

Különbejáratu uccai butorozott szoba egy vagy két fiatalember részére kiadó. Tolstojeva ul. 7. 13381

Fűzők orvosi rendelésre, haskötők legmodernebb kivitelben **Gutainénál,** VII., Ostojićeva ul. 15. 10953

Nem meglepetést, de jó

PAPLANT

Suboticán csak PAPLANIPARNÁL kaphat. 12408

VÁROSI MOZI

Hétfő — szerda

Számika az Olympiádon

mint biciklibajnok

Főszereplő:

SAMY COHEN

A fekete patak lovagja

Főszereplő: TOM MIX

Ön keres egy megbizható tisztitó és fertőtlenitő mosdószappant.

Ha Önnek ez a fontos és nem az, hogy a szappannak – az Ön izlésének esetleg nem megfelelő – de a szappant drágitó illata legyen: ugy vásároljon

ALBUS

MOSDÓSZAPPANT

amely elismerten a legjobb e minőségben. Nem illatositott, tehát olcsó! Használata után a vele mosott arc, kéz, azzal a természetes jó illattal bir, amely Önre és környezetére az érintkezést kellemessé teszi és amely természetes illat semmiféle illatos szappannal el nem érhető.

Minden szakmába vágó üzletben kapható az **ALBUS MOSDÓSZAPPAN**

Délutáni és estélyi ruhákra

legujabbak

Moire imprime és sima moire,
Crepe Romain és Crepe romain barê
Georgette Satin és Tiflis
GOUTTA D'OR
az összes divatszinekben

PERO VUJKOVIĆ

26 láncos Ladányi és Román-féle szőlőtelep 14-én d. u. 1 órakor szabadkézből árverés utján eladásra kerül. Bővebbet a Közgazdasági Banknál. 13386

Mészet, garantált tiszta, pergetett, vasuton szállitok, 58 kg. pléhkannával együtt 920 dinár utánvét mellett. Franjo Koller, méhész, Borovo-Vukovár. 13380

Használt kompot keresek megvételre vagy haszonbérbe. — Ajánlatokat kér Uzum Márko, Mol, Bácska. 13366

Komplett Biedermayer-garnitura, kerek asztalok, antik fa- és kristálylusztérek, vitrinek, bronz menyezetes ágy, irókommód, órák, tükrök, stb. olcsón eladók. — Miljković, Zagreb, Mesnička 10. 13279

Eladó iróasztal, szekrények, ebédlőberendezés, luszterek, kályhák. Krausz spiditőr, Bárány-köz 10. 13395

Ebédlő komplett, alig használt sürgősen eladó. Ladóczki Gábor, Orom 13360

Jugoszláv Bank Suboticán elad 3 lánc homok szőlőt egyben vagy részben igen előnyös feltételek mellett törlesztésre. A vételhez pénz nem szükséges. Bővebb felvilágositással az igazgatóság szolgál. 12816

Szivógázmotor, 14 HP, legmodernebb kivitelü, azonnali használatra készen, eladó. Megtekinthető Gere Jenő gépműhelyében, Feketicsen. 13019

Uraim

igaz, hogy vannak helyek, ahol olcsóbban megberetválkozhatnak, de nem célszerü dolog arcbőrükön takarékoskodni. Keresse fel alkalomadtán uri fodrászüzletemet, ahol szakszerü, higienikus kiszolgálásban részesül. Árak: Bérletjegy tiz számmal diákoknak 20, városi és állami tisztviselőknek 25 dinár. Tehát 2, illetve 2 és fél dinárért már

MIJANDZSICS

uri fodrász üzletében beretválkozhat. Szubotica, Zenede épület, Albina ucca 2. szám.

Ültessen összel gyümölcsfát. Kérjen árjegyzéket és rendelje meg idejében szükségletét **Bednárz-féle** faiskolában, **Sztára Kanjizsa.** 12385

Egyszerűen berendezett lakásom 2 nőnek, vagy házaspárnak olcsón kiadnám. Banatska ul. 19. 13387

Szuboticai pincérek! Huszonhároméves kipróbált pincér vagyok. Három szuboticai pincér összeszedte a borravalókat, mi semmit se kaptunk. A csantavéri pincérek nevében Lazarevics Zdrávkó. 13364

22 éve ismert Larucin kapszulák a legjobban beváltak mindennemü hugycsőbántalmaknál, női fehérfolyásnál. Gyógyszertárakban és drogériákban dobozonként 25 dinár. Postai szétküldés Blum gyógytár, Szubotica, főpostával szemben. 11070

Koronabónokért fizetünk 38%-tól. Szeles Testvérek bankház, Sombor. 13205

Senkisem állithatja magáról, hogy tökéletes szép. Arcát üdévé és alabástrom simává egyedül a Kovács-féle nagyenyedi arckenőcs és borax-szappan teszi. Kapható mindenütt. Főlerakat: Herzl-drogéria, Subotica. 8101

Nemes, fajtiszta gyümölcsfákat, diszcserjéket, bokor és futórózsákat őszi szállitásra ajánl a Vajdaság legrégibb kertészete. Kérje őszi árjegyzékünket. Bednarz-féle kertészet, Stara Kanjiža. 12351

Kávések és vendéglősök figyelmébe! Takarékosság és egészségi szempontból játék kártyáit vegyileg tisztitassa hatóságilag engedélyezett vállalatnál. Optima, Subotica, Tolstojeva 19. Kérjen felvilágositást! 13348

Apróhirdetések Szuboticán az Aleksandrova ulicán a a Pašićeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruházletében, Gyümölcspiac, Noviszadon, Szombor-ban, Szentán, Veliki Becskereken ottani fiókkiadóhivatalainkban, Velika Kikindán a »Napredak« könyvkereskedésben is eredeti áron feladhatók.

A legujabb nagy szenzáció!

Meghatározhatja előre, hogy fiu-e vagy leány lesz hozzon a világra. Sikerül! a módszert leírni, hogy megha á ozza a születendő gyermek nemét. 10 dinár értékű bélyegben beküldése ellenében (angócsos aj ulolan megkapja franko a felvilágositás. Cim: Prof. Sor Subotica — Postafiók 71 13385

A szerkesztésért felelős BRÓDY MIHÁLY. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: NAGY SÁNDOR Szubotica